

Crna Gora

JAVNA USTANOVA GIMNAZIJA
„SLOBODAN ŠKEROVIĆ“

KRITERIJUM OCJENJIVANJA

Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i
književnost

I, II, III i IV razred opšte gimnazije

Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i
književnost

I i II razred filološke gimnazije

ГИМНАЗИЈА „С. ШКЕРОВИЋ” - ПОДГОРИЦА

ЦРНОГОРСКИ - СРПСКИ, БОСАНСКИ, ХРВАТСКИ ЈЕЗИК И
КЊИЖЕВНОСТ

ЗА I РАЗРЕД ОПШТЕ ГИМНАЗИЈЕ

КРИТЕРИЈУМ ОЦЈЕЊИВАЊА

КЊИЖЕВНОСТ

Област / Тема	Основни ниво - оцјена 2	Средњи ниво - оцјена 3	Виши ниво - оцјена 4	Напредни ниво - оцјена 5
<p>Теорија књижевности</p> <p>(Природа и проучавање књиж.: Назив и појам књижевности. Књиж. и језик. Књиж. и друштени живот. Књиж. као умјетност. Наука о књиж. и њене дисциплине. Сврха и задаци проучавања књиж.</p> <p>Анализа књиж. дјела: Структура/композиција/сиже/мотивација. Тема/мотив/фабула/идеја. Приповједач/гачка гледишта/лик, јунак, карактер, тип, херој/личност.</p> <p>Теорија стиха: Врсте версификације. Рашчлањивање стиха: врсте стиха, цезура, стихичност/строфичност, строфа – појам и врсте, рима – појам, врсте, функција.</p> <p>Стилистика:</p>	<p>- ученик је усвојио основна знања и вјештине</p> <p>- склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању</p> <p>- испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању</p> <p>- не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује</p> <p>- усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ</p> <p>- уочава битно, а при анализи, апстраховању</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује</p> <p>- усвојена знања схвата, самостално објашњава,</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине</p> <p>- усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима</p>

<p>Стилистика – појам стила/врсте/развој. Појам фигуре – функција/значај. Подјела: фигуре диције, ријечи/тропи, конструкције, мисли.</p> <p>Пјеснички језик: појам, особеност, одлике. Лирско ја/лирски субјекат//пјесниково ја/аутор.</p> <p>Класификација књижевности – књиж. родови и врсте:</p> <p><i>Лирика:</i> Појам/развој, Одлике, Структура лирске пјесме, Лирске врсте.</p> <p><i>Епика:</i> Појам/развој, Одлике, Епска техника (in medias res, епизода, дигресија, ретардација, градација, пролошка/епилошка ситуација, композиционо чвориште), Типови и врсте (једноставни и сложени облици).</p> <p><i>Драма:</i> Појам/развој, Појмови: драмски лик, монолог, дијалог, глумац, режисер, антагонист, протагонист, ремарке/дидаскалије, реплике, афиша, театролог), Композиција (фазе у развоју драмске радње), Врсте (Трагедија: трагични јунак/трагична кривица, катарза. Комедија: парабаза/агон/хумор, комика/сатира/гротеска).</p> <p><i>Лирско-епске врсте:</i> поема, балада, романса.</p> <p><i>Књижевно-научне врсте:</i> путопис, мемоари, (ауто)биографија, репортажа, фељтон, есеј, дневник – појам и одлике.)</p>		<p>и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ</p>	<p>повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p>	<p>ма - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз</p>
--	--	--	---	---

<p>Историја књижевности</p> <p>(Књижевност старога вијека – појам, развој, одлике: <i>Сумерско-вавилонска књиж. Античка књиж. Старохебрејска књиж.</i></p> <p>Средњовјековна књижевност – појам, вријеме, одлике, подјела, најзначајнији књиж. облици. Византијско средњовјековље. Латинско средњовјековље. Словенски средњи вијек: Ћирило и Методије, развој писма, споменици. Средњовјековна књиж. у Црној Гори.</p> <p>Усмена/народна књижевност – вријеме, начин настајања, одлике, проблем класификације.</p> <p>Хуманизам и ренесанса – појам, вријеме и простор, одлике, поетика:</p> <p><i>Италијанска ренесанса – појам, вријеме и простор, одлике, представници: петраркизам.</i></p> <p><i>Дубровачка ренесанса –вријеме и простор, одлике.</i></p> <p><i>Которска ренесанса –вријеме и простор, одлике, представници.)</i></p>	<p>- ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења</p>
--	---	--	---	--

				- лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоницијативу за ривање стечених знања и додатно самообраз
--	--	--	--	--

Предметни наставник редовно прати индивидуални приступ ученика књижевном дјелу, што подразумијева:

- процјењује квалитет читања (да ли је ученик остварио комуникацију с дјелом, тј. да има одређени утисак о дјелу, слуги његов смисао, на трагу је идеје...),
- процјењује ефекте/сврху читања (да ли ученик разумије књиж. дјело, сагледава садржину и структуру, спознаје смисао дјела; умјетнички/естетски доживљава дјело кроз разумијевање, сазнавање свијета дјела као јединствене цјелине),
- процјењује да ли читање подстиче продубљено читање (анализа, интерпретација, критички суд, идентификација).

Обавезна дјела:

Sofokle: *Antigona*

Aristofan: *Žabe*

Homer: *Ilijada* (VI i XVIII pjevanje)

Ljetopis popa Dukljanina (Vladimir i Kosara)

Petrarka: *Kanconijer* (izbor)

Šekspir: *Romeo i Julija*

Marin Držić: *Novela od Stanca*

Ivo Andrić: *Aska i vuk*

N. V. Gogolj: *Šinjel*

A. P. Čehov: *Tuga*

Esad Mekuli: *Veš*

Antun Gustav Matoš: *Jesenje veš*

Vito Nikolić: *Ošaj*

Radovan Zogović: *Pjesme Ali-Binaka* (Pjesma prva)

Janko Đonović: *Crni i Crnogorci* (prvi dio)

Danilo Kiš: *Rani jadi*

Dž. D. Selindžer: *Lovac u ražji*

Starac Milija: *Ženidba Maksima Crnojevića*

Narodna lirska pjesma: *Ljubavni rastanak*

Starac Milija: *Banović Strabinja*

Ženidba Milića Barjaktara

JEZIK

Област / Тема	Основни ниво - оцјена 2	Средњи ниво - оцјена 3	Виши ниво - оцјена 4	Напредни ниво - оцјена 5
Језик – својства и функције (Језик – појам. Семиотика. Лингвистика и њене дисциплине. Одлике и функције језика)	- ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је павном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању	- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ	- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује	- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове,

	- не сналази се у новим ситуацијама	- уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ	- усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања	самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.
Раслојавање језика (–територијално, социјално, индивидуално и функционално. Језички варијетети који настају раслојавањем језика и њихове одлике)	- ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама	- ученик је усвојио основна и и половину проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и	- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и	- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме

		<p>закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ</p>	<p>примјењује у истим и сличним ситуацијама</p> <ul style="list-style-type: none"> - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила - на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања 	<p>на нивоу стваралачког мишљења</p> <ul style="list-style-type: none"> - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.
<p>Кодификација и стандардизација језика (Језичка норма – појам и врсте на свим језичким нивоима)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена

		додатну помоћ	анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања	знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.
Развој и врсте писма (Пиктографско, идеографско / логографско, фонетско писмо и њихове одлике)	- ученик је усвојио основна знања - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама	- ученик је усвојио основна и половину проширених знања - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ	- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини	- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и

			<p>часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p>	<p>самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.</p>
<p>Развој језика и писма на јужнословенском језичком простору до 19. вијека</p>	<p>- ученик је усвојио основна знања - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>- ученик је усвојио основна и половину проширених знања - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.</p>

			- испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања	
Класификација језика (Критеријуми класификације језика, Словенска породица језика)	- ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама	- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ	- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда	- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.

			знања	
<p>Фонетика и фонологија (Систем гласова, Гласовне алтернације: консонаната – звучних : беззвучних, ненепчаних : непчаних, палатализација I,II,III, јотовање/јотација; вокала – а:ѡ, л:о, о:е, превој коријенског вокала, покретни /уметнути вокал; дисимилација и упрошћавање сугл. група; асимилација и сажимање вокала)</p> <p>Прозодија (Акцент реченице и ријечи. Природа и мјесто акцента у стандардном језику. Поста акценатска дужина и њена позиција у стандардном језику. Реченична интонација, мелодија и темпо)</p>	<p>- ученик је усвојио основна знања и вјештине</p> <p>- склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању</p> <p>- испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању</p> <p>- не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује</p> <p>- усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ</p> <p>- уочава битно, а при анализи, анстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује</p> <p>- усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама</p> <p>- критички анализира постојеће чињенице и формулише правила</p> <p>-на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин</p> <p>- испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине</p> <p>- усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима</p> <p>- уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања</p> <p>- логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује</p> <p>- рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења</p> <p>- лако и брзо примјењује стечена знања</p> <p>- испољава креативну активност на већини часова</p> <p>- показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.</p>

КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА

<p>Култура усменог изражавања (Језичке норме – ортоепска, фонетска, морфолошка, синтаксичка, лексичка, стилистичка.</p> <p>Облици изражавања – дескрипција, наратија, дијалог, монолог, расправа.</p> <p>Стилови – разговорни: свакодневне комуникације и формални, научни, публицистички, административни, књижевноумј.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ученик има тешкоћа у усменом изражавању - не примјењује стечена знања у усменој комуникацији - не сналази се у новим ситуацијама 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик има тешкоћа у брзом и течном усменом изражавању - напредује у примјени стечених знања у усменој комуникацији 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања - лако се усмено изражава и 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања - лако се усмено изражава, посједује богат рјечник, текст му је садржајан и уобличен
--	--	--	---	---

У оквиру предмета прате се, развијају и вреднују вјештине **слушања, говорења, читања и писања** на лингвистичком предлошку који чине **умјетнички и неумјетнички текстови**.

Оцјењују се: **писмени задаци (4),**

домаћи задаци,

контролни задаци (најмање један током класификационог периода, а најчешће након обрађене теме),

говорни наступи,

казивање напамет научног текста,

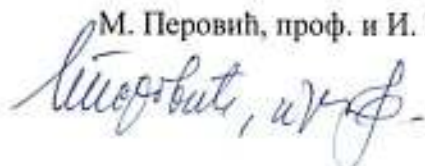
диктат,

рад у оквиру групе,

дневници читања.

За Актив Црногорског-српског, босанског, хрватског језика и књижевности,

М. Перовић, проф. и И. Ивановић, проф.

			напредује	
<p>Култура писаног изражавања (Језичке норме – ортографска, фонетска, морфолошка, синтаксичка, лексичка, стилистичка.</p> <p>Облици изражавања – дескрипција, наратив, дијалог, монолог, расправа.</p> <p>Стилови – разговорни: свакодневне комуникације и формални, научни, публицистички, административни, књижевноумјетни.)</p>	<p>- ученик има тешкоћа у писаном изражавању</p> <p>- не примјењује стечена знања у писаној комуникацији</p> <p>- не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>- ученик има тешкоћа у брзом и течном писаном изражавању</p> <p>- напредује у примјени стечених знања у писаној комуникацији</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује</p> <p>- усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама</p> <p>- критички анализира постојеће чињенице и формулише правила</p> <p>-на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин</p> <p>- испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p> <p>- лако се писано изражава и напредује</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује</p> <p>- усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима</p> <p>- критички анализира постојеће чињенице и формулише правила</p> <p>-на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин</p> <p>- испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p> <p>- лако се писано изражава, посједује богат рјечник, текст му је садржајан и уобличен</p>

KRITERIJUMI OCJENJIVANJA ZA II RAZRED OPŠTE GIMNAZIJE

KRITERIJUMI OCJENJIVANJA

<i>Klasifikacioni period/ Standard znanja</i>	<i>Minimalni zahtjevi</i>	<i>Osnovni zahtjevi</i>	<i>Napredni zahtjevi</i>
<p>1. Klasifikacioni period</p> <p>Barok</p>	<p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usvojio osnovna znanja o ovom pravcu, njegovim osobinama, predstavnicima - zna osnovne karakteristike 'Osmana' kao romantiocarsko-istorijskog spjeva. Ali, tek uz pomoc profesora moze da govori o kompozicionoj strukturi , istorijskoj osnovi I simbolici u djelu. Nije u stanju da tacno kaze preporucene stihove . 	<p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u cijelini je usvojio osnovno I nesto prosireno znanje o ovom pravcu. - uocava bitne karakteristike 'Osmana' kao I bitne kompoziciono stilske osobine spjeva. - zna, uglavnom, da objasni naucene stihove ali ne moze samostalno da objasnjava simboliku I poruku djela 	<p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u cijelini je usvojio I prosirio znanja o knjizevnom pravcu, I pravi poredjenja sa drugim knjizevnim pravcima - samostalno zakljucuje I daje dodatne informacije o "Osmanu" detaljno analizira naucene stihove
<p>Klasicizam</p>	<ul style="list-style-type: none"> - usvojio osnovna znanja o ovom pravcu, osobinama, predstavnicima - zna da prepozna osnovne elemente tvrdicluka kao centralnog motiva. - zna da objasni osnovne karakteristike drame I njenu podjelu. Procitao je ali samo uz pomoc profesora moze da analizira Molijerovog "Tvrdicu" I Sterijinog "Kir-Janju" 	<ul style="list-style-type: none"> - u cijelini je usvojio osnovno I nesto prosireno znanje o ovom pravcu - zna karakteristike drame kao knjizevnog roda, njenu podjelu, umije da objasni elemente tvrdicluka kao poroka I kod Hapagona I Kir-Janje . Ali, ipak je potrebna pomoc profesora za dublju analizu ovih dijela 	<ul style="list-style-type: none"> - znanja o ovom pravcu su u potpunosti usvojena, cak je teorija N.Boaloe detaljno objasnjena kao I njegova klasifikacija klasicisticke knjizevnosti. Pazljivo je procitano Molijerovo I Sterijino djelo samostalno zakljucuje o glavnim I sporednim junacima, vrsi paralelu izmedju izmedju Hapagona I Kir-Janje. Vezuje situacije iz komedije za danasnje vrijeme. Istice snagu humora kao sredstva za karakterizaciju junaka

<p>Prosvetiteljstvo</p>	<p>- zna osnovne osobine i predstavnike ovog pravca Zna sta je poslanica i osnovne poruke predvidjenih poslanica Petra I, ali samo uz pomoc profesora moze da objasni i poveze savjete i upozorenja vladike i vladara. O "Zakoniku" mora posjedovati vise znanja</p> <p>Zna osnovne podatke o Dositeju Obradovicu, kao i osnovne karakteristike "Zivota i prikljucenija" ali, ne moze samostalno da uoci zbog cega je ovo djelo vise od klasicne biografije</p>	<p>- zna osobine, predstavnike pravca. - svhata, ali mu je ipak potrebna pomoc profesora prilikom analize poruka Poslanica i Zakonika. - ne moze u potpunosti da veze djelo Petra I sa vremenom i prostorom u kome je djelo nastalo</p> <p>O Dositejevom zivotu i radu posjeduje dosta informacija. Zna da ukaze na nacin zivota u Hilandaru, ali je potrebna pomoc profesora da poveze istorijske uslove i uticaj srednjovjekovne knjizevnosti na samog pisca.</p>	<p>- u potpunosti je savladano znanje o pravcu, osobinama i predstavnicima. Napravljena je lijepa veza sa drustveno istorijskim uslovima u kojima je zivio i radio Petar I. Samostalno i detaljno analizira pokazujuci siroko znanje istorijskih prilika tog vremena. Zna da uoci pravi znacaj savjeta Petra I.</p> <p>Posjeduje siroko znanje o piscu, drustveno-istorijskim uslovima nastanka djela. Zna da ukaze na razliku izmedju klasicne biografije i "Zivota i prikljucenija". Zakljucuje kolika je zelja za obrazovanjem, sto je i prioritet prosvetiteljstva.</p>
<p>Evolucija jezika – tipovi jezika, jezicke srodnosti, razvoj pisma...</p>	<p>Učenik/učenica:</p> <p>- zna osnovne pojmove o razvoju jezika, nastanku prvog pisma moze da nabroji vrste pisama. Zna da objasni pojmove geneoloske i morfoloske klasifikacije jezika uz pomoc profesora</p> <p>Zna osnovne pojmove o razvoju jezika i nastanku i pisma. Zna da nabroji vrste pisama. Moze da objasni pojmove geneoloske i</p>	<p>Učenik/učenica:</p> <p>- u cijelini je usvojio osnovne pojmove evolucije jezika. Zna razliku izmedju slikovnog i deografskog i fonetskog pisma. Umije da izvrsi geneolosku i morfolosku klasifikaciju jezika.</p> <p>U cijelini je usvojio osnovne pojmove evolucije jezika. Zna razliku izmedju slikovnog i deografskog i fonetskog pisma.</p>	<p>Učenik/učenica:</p> <p>- u potpunosti je usvojio znanja o evoluciji jezika i pisma. - izvrsi morfolosku klasifikaciju jezika i zna detaljno da objasni svaku grupu.</p> <p>U potpunosti je usvojio znanja o evoluciji jezika i pisma. Zna da izvrsi genolosku i morfolosku klasifikaciju jezika i zna da detaljno objasni savku grupu.</p>

Romantizam	<p>morfoloske klasifikacije jezika uz pomoc profesora.</p> <p>Zna da objasni pojam, karakteristike I predstavnike ovog pravca . Uz pomoc profesora pravi razliku izmedju klasicizma I romantizma I zna da objasni motiv “svjetskog bola” I “suvisnog covjeka”.</p>	<p>Umije da izvrsi genolosku I morfolosku klasifikaciju jezika.</p> <p>U potpunosti je shvatio ovaj pravac, njegove osobine I predstavnike, istorijsku osnovu I razloge nastanka “suvisnog covjeka”I “svjetskog bola”. Moze da objasni Igoov Predgovor Kromvelu I njegove poglede na romantizam. Samostalno objasnjava specificnost poeme u romantizmu.</p>	<p>U cjelosti je shvatio osobine, predstavnike romantizma na primjerima zna da pokaze razliku izmedju stila baroka, klasicizma I romantizma. Samostalno povezuje razocaranje u rezultate Francuske revolucije I centralne motive proistekle iz toga I razumije Igoovo zalaganje za ovaj pravac I objasnjenje “ornulog klasicizma”.</p>
Bajron	<p>Zna osnovne podatke o piscu, uz pomoc profesora moze da objasni “bajronizam”I osnovne cinjenice iz “Hodocasce C.Harolda”.</p>	<p>U potpunosti usvojio elemente zivota I rada lorda Bajrona. Samostalno primjenjuje znanja o poemi iz doba romantizma na “Hodocascu C.Harolda’ I prepoznaje romanticarske motive suvisnog covjeka u djelu.</p>	<p>Prosireno usvojio znaja o Bajronu, vezao njegov zivot za “Harolda” I tom paralelom ukazao na izuzetno poznavanje romanticarske poeme. Zna da pravim stihovima potkrepljuje usvojeno znaje.</p>
Puskin	<p>Usvojio osnovna znanja o Puskinovom zivotu I radu , moze da ukazer na Bajronov uticaj na njega, ali bez pomoci profesora nije u stanju da Aleka I Onjegina vidi kao suvisne ljude. Zna stihove.</p>	<p>U cjelini usvojio znaje o piscevom zivotu I radu. Zna elemente poeme I romana u stihu, zna osobine onjeginke strofe. Umije da identifikuje pisca I njegove junake . Naucene stihove zna da objasni.</p>	<p>Znanje o piscevom zivotu I radu je prosireno. Samostalno vezuje elemente iz Puskinovog I Onjeginog zivota. Detaljno analizira romanticarske elemente I stil u “Cganima”I “Evgeniju Onjeginu”. Zna dosta stihova I unosi licni pecat u njihovu analizu.</p>

<p>2. Klasifikacioni period</p> <p>Vuk Karadzic</p> <p>Petar II Petrovic Njegos</p>	<p>Usvojeno osnovno znanje o Geteovom zivotu I radu. Naucio stihove I samo uz pomoc profesora moze da ih objasni I analizira .</p> <p>Usvojio osnovna znanja o Vukovom reformatorskom I redu na sakupljanju narodni umotvorina. Ali za detaljnije objasnjenje istoriskog razvoja jezika od 19 vijeka je potrebna pomoc profesora</p> <p>Zna osnovno o piscevom zivotu I radu. Uz pomoc profesora moze da objasni romanticarsko I simbolicko u ljubavnoj pjesmi "Noc skuplja vjeka", zna istorisku osnovu "Gorskog vjenca" im naucio neke stihove</p>	<p>Zna Geteov zivot I rad. Otkriva elemente balade "Bauku". Samostalno nalazi gradaciju u djelu I moze da objasni simboliku balade. Zna da analizira naucene stihove.</p> <p>Zna da objasni Vukovu borbu protiv slaveno-serbskog jezika . Zna Vukovu reform jezika, fonetski pravopis. Zna za Becki dogovor I razvoj standardnog jezika u 20om vijeku. Zna jezicku situaciju u Crnoj Gori.</p> <p>U cjelini usvojio znanja o drustveno istorijskim uslovima Njegosevog zivota I rada. Zna samostalno da objasni uticaj romantizma na "Noc skuplja vjeka" poznata mu je istraga poturica kao istorijska osnova , uticaj grcke tragedije , kompozicja djela. Zna da napravi paralelu Vladika Danilo – Njegos. Zn a dosta stihova koje razumije I samostalno analizira.</p>	<p>Znanje o Geteovom zivotu I radu je prosireno. Samostalno nalazi romanticarske elemente u baladi. Objasnjava gradacijski, bauka, zlo I tragicnost zavrsetka. Umioje da objasni dramaticnost radnje I veze baladu za dramski rod. Zna da analizira naucene stihove.</p> <p>U cjelini je usvojio znanje o stanju knjizevnog jezika na nasem jezickom prostoru I potrebu uvodjenja narodnog jezika kao knjizevnog. Detaljno zna da objasni Vukv reformatorski rad, Becki dogovor. Posjeduje prosirena znanja o razvoju standardnog jezika u 20 om vijeku. Zna I Vukov knjizevni I kritcarski rad.</p> <p>Posjeduje prosireno znanje o zivotu I radu I drustveno-istorijskim uslovima Njegosevog doba. Samostalno analizira I objasnjava simboliku stihova pjesme "Noc skuplja vijeka". Uocava I objasnjava elemente mita u pjesmi. Zna kompoziciono stilske osobine "Gorskog Vjenca". Zna da povezuje istorijsko I stvarno sa umjetnickim. Zna dosta o junacima "Vjenca", obicajima I tradiciji.</p>

Branko Radicevic	Usvojio osnovna znanja o zivotu I radu pjesnika. Naucio je stihove ali uz pomoc profesora moze da ih analizira.	U cjelini usvojio znanja o zivotu I radu pjesnika. Samostalno analizira elegiju "Kad mladijah umreti" I zna predvidjene stihove.	Nauceno je dosta stihova uz samostalnu, prosirenu I detaljnu analizu. Posjeduje prosirena znanja o zivotu i radu pjesnika, njegovoj podrsci Vukovog rada. Zna da objasni stilski znacaj arhaizama u pjesmi. Zna analitico da objasni naucene stihove.
Dura Jaksic	Zna osnovno o pjesnikovom zivotu i radu , nalazi elemente elegicnog u djelu uz pomoc profesora.	U cjelini usvojebno znanje o zivotu I radu pjesnika . Zna da objasni kompozicione I stilske karakteristike "Ponoci". Naucene stihove samostalno analizira	Posjeduje prosireno znaje o pjesnikovom zivotu i radu. Vezuje njegov slikarski i knjizevni talenat u pjesmi. Daje dodatne informacije o nastanku „ Ponoci“ , njenoj elegicnosti i simbolicnosti. Detaljno analizira naucene stihove.
Laza Kostić	Posjeduje osnovna znanja o zivotu I radu pjesnika. Naucio stihove ali ne moze samostalno da ih analizira I otkrije njuhovu simboliku.	Pored poznavanja zivota I rada pjesnika, zna samostalno da analizira "Medju javom I med snom". Zna vezu pjesnikovog zživota u stvarnosti I u pjesmu "Santa Maria della Salute". Samostalno analizira naucene stihove	Znanje o pjesnikovom životu I radu je prosireno, produbljeno je I znanje o simbolicnosti pjesnikovog života. Ucenik zna da poveze pjesnikovu ljubav prema Lenki u stvarnom životu I pjesmi. Zna samostalno da analizira naucene stihove I objasni pojam "labudove pjesme"
Prešern	Zna šta je sonet . Posjeduje osnovna znanja o pjesnikovom zivotu I radu. Naucio stihove ali ne može samostalno analizirati	U cjelosti je usvojeno znanje o pjesnikovom zivotu I radu, zna sta je sonet I akro stih. Zna sta je "majstorski sonet", naucene stihove samostalno analizira	Usvojeno je I prosireno znanje o pjesnikovom životu I radu. Zna vezu pjesnikovog života I junaka djela. Zna osobenosti kompozicije djela I uticaj akto stih na njegovu

Mažuranić	Posjeduje osnovna znanja o pjesnikovom životu i radu. Zna elemente epskog, lirskog i dramskog u djelu "Smrt Smail-age Čengića". Zna stihove koje uz profesorovu pomoć može da analizira.	U potpunosti savladao zna o Mažuranićevom životu i radu. Shvati piščevu želju da mjenja istorijske činjenice. Shvata i objašnjava ulogu i značaj kolektivnog junaka "čete". Naučene stihove samostalno analizira.	Ijepotu. Naučene stihove samostalno analizira.
S.M.Ljubišća	O Ljubišinom životu i radu usvojio osnovna znanja. Pročitan je "Kanjoš Macedonović", ali izdvojene citate tesko samostalno analizira.	U potpunosti usvojeno znanje o životu i radu pisca. Zna razliku između price i pričanja. Uočava ulogu humora i uticaj epske poezije na pisca. Odabrane citate samostalno analizira.	Znanja o Ljubišinom životu i radu su proširena. Otkriva elemente realističkog u "Kankošu" i motive megdana preuzetog iz epske pjesme. Zna da razlikuje humor od komike i da objasni poruke samog pisca. Odabrane citate zna da kompleksno i sveobuhvatno analizira.

Gordana Vučinić, prof. crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti predlaže:

KRITERIJUMI OCJENJIVANJA ZA NASTAVNE TEME MORFOLOGIJA, PRAVOPIS, KULTURA IZRAŽAVANJA, TEORIJA KNJIŽEVNOSTI, REALIZAM, REALIZAM BEZ GRANICA I ZABAVNA KNJIŽEVNOST U DRUGOM RAZREDU OPŠTE GIMNAZIJE

<i>Nastavne teme/ Standard znanja</i>	<i>Minimalni zahtjevi</i>	<i>Osnovni zahtjevi</i>	<i>Napredni zahtjevi</i>
Morfologija	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu dovoljan (2) ukoliko je usvojio osnovna znanja iz oblasti morfologije: razumije mjesto i ulogu morfologije kao jezičke discipline i predmet njezina proučavanja; razlikuje pojmove morfem, morf i alomorf; prepoznaje i klasifikuje vrste riječi (promjenljive i nepromjenljive, samostalne i nesamostalne); u tekstovima prepoznaje navedene pojmove i imenuje ih odgovarajućim izrazima uz nastavnikovu pomoć, odnosno onaj/ona koji se prisjeća ili prepoznaje informaciju koja je učena i pri tom ispoljava teškoće u analizi činjenica, podataka, njihovom uopštavanju i zaključivanju; ima sklonosti ka pasivnom zapamćivanju i mehaničkom reprodukovanju;; ispoljava nesnalaženje u novim situacijama.</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu dobar (3) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja, umijenja iz oblasti morfologije: razumije mjesto i ulogu morfologije kao jezičke discipline i predmet njezina proučavanja; razvija sposobnost razumijevanja i upotrebe pojmova morfem, morf i alomorf; prepoznaje i klasifikuje vrste riječi (promjenljive i nepromjenljive, samostalne i nesamostalne); u tekstovima prepoznaje navedene pojmove i imenuje ih odgovarajućim izrazima; uočava i pravilno ih koristi u govoru i pisanju; poznaje gramatičke kategorije; prepoznaje sintaksičke funkcije svih vrsta riječi; prepoznaje i primijeni enklitičke oblike u promjeni zamjenica; uočava i upotrebljava kraće i duže oblike u zamjeničko-pridjevskoj promjeni prisvojnih, pokaznih i upitnih</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu odličan (5) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i umijenja iz oblasti morfologije: razumije mjesto i ulogu morfologije kao jezičke discipline i predmet njezina proučavanja; razvija sposobnost razumijevanja i upotrebe pojmova morfem, morf i alomorf; prepoznaje i klasifikuje vrste riječi (promjenljive i nepromjenljive, samostalne i nesamostalne); u tekstovima prepoznaje navedene pojmove i imenuje ih odgovarajućim izrazima; uočava i pravilno ih koristi u govoru i pisanju; poznaje gramatičke kategorije; prepoznaje sintaksičke funkcije svih vrsta riječi; prepoznaje i primijeni enklitičke oblike u promjeni zamjenica; uočava i upotrebljava kraće i duže oblike u zamjeničko-pridjevskoj promjeni prisvojnih, pokaznih i upitnih</p>

		<p>zamjenica i pri tom su njegova/njena znanja i umijenja na nivou samostalne reprodukcije (upotreba informacija u rješavanju problema) i razumijevanja uz pomoć nastavnika odnosno na nivou mogućnosti učenika da: shvati značenje naučenih sadržaja, objašnjenja id a ih povezuje; uočava bitno, a u situacijama analiza, apstrahovanja i zaključivanja zahtjeva posebno zalaganje nastavnika i dodatnu pomoć; ima teškoća u brzom i tečnom usmenom i pismenom izražavanju</p> <p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu vrlo dobar (4) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i umijenja i usvojio više od polovine proširenih odnosno produbljenih znanja i umijenja iz oblasti morfologije: razumije mjesto i ulogu morfologije kao jezičke discipline i predmet njezina proučavanja; razvija sposobnost razumijevanja i upotrebe pojmova morfem, morf i alomorf; prepoznaje i klasifikuje</p>	<p>zamjenica i pri tom su njegova/njena znanja i umijenja na nivou razumijevanja i samostalne primjene u srodnim i novim okolnostima, odnosno koji uočava bitno, lako odvaja pojedinačno, opšte i posebno radi uopštavanja; logički povezuje činjenice i pojmove; samostalno zaključuje na osnovu datih podataka; posjeduje bogat rječnik i lako se sadržajno usmeno i pismeno izražava; lako i brzo primjenjuje stečena znanja; ispoljava kreativnu aktivnost na većini časova tog predmeta; pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stečenih znanja i dodatno samoobrazovanje</p>
--	--	---	---

		<p>vrste riječi (promjenljive i nepromjenljive, samostalne i nesamostalne); u tekstovima prepoznaje navedene pojmove i imenuje ih odgovarajućim izrazima; uočava i pravilno ih koristi u govoru i pisanju; poznaje gramatičke kategorije; prepoznaje sintaksičke funkcije svih vrsta riječi; razumije i koristi pojam supletivizam; uočava, objasni i primijeni dubletne oblike u promjeni imenica; prepoznaje i primijeni enklitičke oblike u promjeni zamjenica; uočava i upotrebljava kraće i duže oblike u zamjensko-pridjevskoj promjeni prisvojnih, pokaznih i upitnih zamjenica i pri tom su njegova/njena znanja, umijenna na nivou samostalne reprodukcije, razumijevanja i primjene, kritički analizira postojeće činjenice i formuliše pravila, lako se usmeno i pismeno izražava, ispoljava aktivnosti na većini časova u idejama, rješenjima na nov način, samostalno i uz pomoć nastavnika praktično primjenjuje znanja i umijenna u istim i sličnim situacijama; ispoljava interesovanje i upornost u</p>	
--	--	--	--

		savlađivanju predviđenih sadržaja iz morfologije; koji uočava bitno, lako razumije, zaključuje i reprodukuje činjenice, date definicije i zakonitosti	
Pravopis	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu dovoljan (2) ukoliko poznaje i primjenjuje pravopisna pravila:</p> <p>a) Pravilno piše: – veliko slovo (nazivi književnih djela, udžbenika, novina, časopisa, filmova, knjiga, emisija, zakona, deklaracija, sporazuma, konferencija, kongresa, katedri na fakultetima, odsjeka, nastavnih predmeta, historijskih događaja; zamjenice Vi i Vaš, Ti i Tvoj; titulisanje svjetovnih i duhovnih velikodostojnika);</p> <p>b) pravilno piše: – riječi (rastavljeno i sastavljeno); – pravilno rastavlja riječi na kraju reda; – pravilno upotrebljava interpunkcijske znake; – pravilno upotrebljava pravopisne znake; – razlikuje interpunkcijske i pravopisne znake uz nastavnikovu</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu dobar (3) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja, umijenna iz oblasti pravopisa:</p> <p>a) Pravilno piše: – veliko slovo (nazivi književnih djela, udžbenika, novina, časopisa, filmova, knjiga, emisija, zakona, deklaracija, sporazuma, konferencija, kongresa, katedri na fakultetima, odsjeka, nastavnih predmeta, historijskih događaja; zamjenice Vi i Vaš, Ti i Tvoj; titulisanje svjetovnih i duhovnih velikodostojnika);</p> <p>b) pravilno piše: – riječi (rastavljeno i sastavljeno); – pravilno rastavlja riječi na kraju reda; – pravilno upotrebljava interpunkcijske znake; – pravilno upotrebljava pravopisne znake; – razlikuje interpunkcijske i pravopisne znake i pri tom su</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu odličan (5) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i umijenna iz oblasti pravopisa:</p> <p>a) Pravilno piše: – veliko slovo (nazivi književnih djela, udžbenika, novina, časopisa, filmova, knjiga, emisija, zakona, deklaracija, sporazuma, konferencija, kongresa, katedri na fakultetima, odsjeka, nastavnih predmeta, historijskih događaja; zamjenice Vi i Vaš, Ti i Tvoj; titulisanje svjetovnih i duhovnih velikodostojnika);</p> <p>b) pravilno piše: – riječi (rastavljeno i sastavljeno); – pravilno rastavlja riječi na kraju reda; – pravilno upotrebljava interpunkcijske znake; – pravilno upotrebljava pravopisne znake; – razlikuje interpunkcijske i pravopisne znake i pri tom su</p>

	<p>pomoć, odnosno onaj/ona koji se prisjeća ili prepoznaje informaciju koja je učena i pri tom ispoljava teškoće u primjeni, njihovom uopštavanju i zaključivanju; ima sklonosti ka pasivnom zapamćivanju i mehaničkom reprodukovanju,; ispoljava nesnalaženje u novim situacijama.</p>	<p>njegova/njena znanja i umijenja na nivou samostalne reprodukcije (upotreba informacija u rješavanju problema) i razumijevanja uz pomoć nastavnika odnosno na nivou mogućnosti učenika da: shvati značenje naučenih sadržaja, objašnjenja i da ih povezuje; uočava bitno, a u situacijama analiza, apstrahovanja i zaključivanja zahtjeva posebno zalaganje nastavnika i dodatnu pomoć; ima teškoća u brzom i tečnom usmenom i pismenom izražavanju</p> <p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu vrlo dobar (4) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i umijenja i usvojio više od polovine proširenih odnosno produbljenih znanja i umijenja iz oblasti pravopisa: a) Pravilno piše: – veliko slovo (nazivi književnih djela, udžbenika, novina, časopisa, filmova, knjiga, emisija, zakona, deklaracija, sporazuma, konferencija, kongresa, katedri na fakultetima, odsjeka, nastavnih predmeta, historijskih događaja; zamjenice Vi i Vaš, Ti i Tvoj;</p>	<p>njegova/njena znanja i umijenja na nivou razumijevanja i samostalne primjene u srodnim i novim okolnostima, odnosno koji uočava bitno, lako odvaja pojedinačno, opšte i posebno radi uopštavanja; logički povezuje činjenice i pojmove; samostalno zaključuje na osnovu datih podataka; posjeduje bogat rječnik i lako se sadržajno usmeno i pismeno izražava; lako i brzo primjenjuje stečena znanja; ispoljava kreativnu aktivnost na većini časova tog predmeta; pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stečenih znanja i dodatno samoobrazovanje</p>
--	---	---	--

		<p>titulisanje svjetovnih i duhovnih velikodostojnika);</p> <p>b) pravilno piše:</p> <ul style="list-style-type: none">– riječi (rastavljeno i sastavljeno);– pravilno rastavlja riječi na kraju reda;– pravilno upotrebljava interpunkcijske znake;– pravilno upotrebljava pravopisne znake;– razlikuje interpunkcijske i pravopisne znake i pri tom su njegova/njena znanja, umijenja na nivou samostalne reprodukcije, razumijevanja i primjene, kritički analizira postojeće činjenice i formuliše pravila, lako se usmeno i pismeno izražava, ispoljava aktivnosti na većini časova u idejama, rješenjima na nov način, samostalno i uz pomoć nastavnika praktično primjenjuje znanja i umijenja u istim i sličnim situacijama; ispoljava interesovanje i upornost u savlađivanju predviđenih sadržaja u okviru nastavne teme kultura izražavanja; <p>koji uočava bitno, lako razumije, zaključuje i reprodukuje činjenice, date definicije i</p>	
--	--	--	--

		zakonitosti	
Kultura izražavanja (usmeno, pismeno)	<p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobija ocjenu dovoljan (2) <p>ukoliko je ovladao usmenom i pismenom kulturom izražavanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik/učenica sluša / čita, doživljava i analizira književnoumjetničke tekstove određene epohe i u odnosu na njih stvara usmene i pisane tekstove; - usmeno i pisano izrazi svoj doživljaj, emocije, predstave, mišljenja i spoznaje izazvane književnoumjetničkim tekstom; - napravi književnu paralelu, zasnovanu na kontrastnim odlikama književnih epoha ili na motivsko-tematskoj i idejnoj sličnosti djela; - ukaže na etičke i sazajne vrijednosti djela; - izražajno napamet kazuje kraći književni tekst, čime dokazuje sposobnost estetskoga doživljaja i interpretacije; - pripremi i realizuje govorni nastup o književnoumjetničkom tekstu s određenog aspekta; - napiše tekst o pročitanoj djelu (opiše lik, izloži radnju, komentariše djelo i načini osnovnu književnu analizu); 	<p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobija ocjenu dobar (3) <p>ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja, umijenja u usmenom i pismenom izražavanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik/učenica sluša / čita, doživljava i analizira književnoumjetničke tekstove određene epohe i u odnosu na njih stvara usmene i pisane tekstove; - usmeno i pisano izrazi svoj doživljaj, emocije, predstave, mišljenja i spoznaje izazvane književnoumjetničkim tekstom; - napravi književnu paralelu, zasnovanu na kontrastnim odlikama književnih epoha ili na motivsko-tematskoj i idejnoj sličnosti djela; - ukaže na etičke i sazajne vrijednosti djela; - izražajno napamet kazuje kraći književni tekst, čime dokazuje sposobnost estetskoga doživljaja i interpretacije; - pripremi i realizuje govorni nastup o književnoumjetničkom tekstu s određenog aspekta; - napiše tekst o pročitanoj djelu (opiše lik, izloži radnju, komentariše 	<p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobija ocjenu odličan (5) <p>ukoliko je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i umijenja u usmenom i pismenom izražavanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik/učenica sluša / čita, doživljava i analizira književnoumjetničke tekstove određene epohe i u odnosu na njih stvara usmene i pisane tekstove; - usmeno i pisano izrazi svoj doživljaj, emocije, predstave, mišljenja i spoznaje izazvane književnoumjetničkim tekstom; - napravi književnu paralelu, zasnovanu na kontrastnim odlikama književnih epoha ili na motivsko-tematskoj i idejnoj sličnosti djela; - ukaže na etičke i sazajne vrijednosti djela; - izražajno napamet kazuje kraći književni tekst, čime dokazuje sposobnost estetskoga doživljaja i interpretacije; - pripremi i realizuje govorni nastup o književnoumjetničkom tekstu s određenog aspekta; - napiše tekst o pročitanoj djelu (opiše lik, izloži radnju, komentariše

	<ul style="list-style-type: none"> - napiše komentar djela zasnovan na samostalnom uočavanju i promišljanju; - napiše prikaz pročitanoga djela; - piše dnevnik čitanja; - zna da napiše poslanicu; - razvija sposobnost samostalnog stvaranja pisanoga teksta na jednu od zadatih tema; -razvija sposobnost samostalnog uočavanja grešaka u cilju razvijanja jezičke pismenosti; -slušajući druge prepoznaje kvalitet koji će ga afirmativno motivisati i uočavanjem grešaka naučiti da ih izbjegava; -razvija vještinu čitanja, razumijevanja, analize i pisanja naučnih i publicističkih tekstova, - upoznaje značaj i namjenu zvaničnih i nezvaničnih tekstova i samostalno čita i piše slične (molba i žalba); - utemeljuje lične vrijednosti i vrijednosti književnog djela pišući književnu paralelu; -poznaje funkcionalne stilove i sposoban je da prepozna razlike između njih - zna osobine naučnog stila; -izlaže tekst različitim funkcionalnim stilovima (stručni tekstovi, zvanični i nezvanični tekstovi); 	<p>djelo i načini osnovnu književnu analizu);</p> <ul style="list-style-type: none"> - napiše komentar djela zasnovan na samostalnom uočavanju i promišljanju; - napiše prikaz pročitanoga djela; - piše dnevnik čitanja; <p>- zna da napiše poslanicu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvija sposobnost samostalnog stvaranja pisanoga teksta na jednu od zadatih tema; -razvija sposobnost samostalnog uočavanja grešaka u cilju razvijanja jezičke pismenosti; -slušajući druge prepoznaje kvalitet koji će ga afirmativno motivisati; i uočavanjem grešaka naučiti da ih izbjegava; -razvija vještinu čitanja, razumijevanja, analize i pisanja naučnih i publicističkih tekstova, - upoznaje značaj i namjenu zvaničnih i nezvaničnih tekstova i samostalno čita i piše slične (molba i žalba); - utemeljuje lične vrijednosti i vrijednosti književnog djela pišući književnu paralelu; -poznaje funkcionalne stilove i sposoban je da prepozna razlike između njih - zna osobine naučnog stila; -izlaže tekst različitim 	<p>djelo i načini osnovnu književnu analizu);</p> <ul style="list-style-type: none"> - napiše komentar djela zasnovan na samostalnom uočavanju i promišljanju; - napiše prikaz pročitanoga djela; - piše dnevnik čitanja; <p>- zna da napiše poslanicu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvija sposobnost samostalnog stvaranja pisanoga teksta na jednu od zadatih tema; -razvija sposobnost samostalnog uočavanja grešaka u cilju razvijanja jezičke pismenosti; -slušajući druge prepoznaje kvalitet koji će ga afirmativno motivisati; i uočavanjem grešaka naučiti da ih izbjegava; -razvija vještinu čitanja, razumijevanja, analize i pisanja naučnih i publicističkih tekstova, - upoznaje značaj i namjenu zvaničnih i nezvaničnih tekstova i samostalno čita i piše slične (molba i žalba); - utemeljuje lične vrijednosti i vrijednosti književnog djela pišući književnu paralelu; -poznaje funkcionalne stilove i sposoban je da prepozna razlike između njih - zna osobine naučnog stila; -izlaže tekst različitim
--	--	--	--

	<p>-razvija vještinu slušanja i analize govorenih neumjetničkih tekstova i sposobnost stvaranja sličnih tekstova (naučni tekstovi povezani sa sadržajima drugih predmeta);</p> <p>- zna da samostalno napiše esej o nekom problemu oslušujući vlastiti doživljaj djela i asocijacije koje ono budi u njemu/njoj;</p> <p>- sposoban je da vodi dijalog i uvažava drugačije mišljenje (rasprava);</p> <p>- napiše satiru;</p> <p>- zna da napiše biografiju i CV;</p> <p>- izražajno govori pjesmu, prozni ili dramski tekst;</p> <p>- razvija vještinu čitanja, razmišljanja i analize naučnih i publicističkih tekstova i sposobnost samostalnog pisanja sličnih :</p> <p>- vijest</p> <p>- izvještaj</p> <p>- referat</p> <p>- rezime</p> <p>- zapisnik</p> <p>- podsjetnik;</p> <p>- zna da napiše istraživački rad (seminarski rad) koji poštuje osnovne postulate naučnog rada uz nastavnikovu pomoć, odnosno onaj/ona koji se prisjeća ili prepoznaje informaciju koja je učena i pri tom ispoljava teškoće u primjeni, njihovom uopštavanju i</p>	<p>funkcionalnim stilovima (stručni tekstovi, zvanični i nezvanični tekstovi);</p> <p>-razvija vještinu slušanja i analize govorenih neumjetničkih tekstova i sposobnost stvaranja sličnih tekstova (naučni tekstovi povezani sa sadržajima drugih predmeta);</p> <p>- zna da samostalno napiše esej o nekom problemu oslušujući vlastiti doživljaj djela i asocijacije koje ono budi u njemu/njoj;</p> <p>- sposoban je da vodi dijalog i uvažava drugačije mišljenje (rasprava);</p> <p>- napiše satiru;</p> <p>- zna da napiše biografiju i CV;</p> <p>- izražajno govori pjesmu, prozni ili dramski tekst;</p> <p>- razvija vještinu čitanja, razmišljanja i analize naučnih i publicističkih tekstova i sposobnost samostalnog pisanja sličnih :</p> <p>- vijest</p> <p>- izvještaj</p> <p>- referat</p> <p>- rezime</p> <p>- zapisnik</p> <p>- podsjetnik;</p> <p>- zna da napiše istraživački rad (seminarski rad) koji poštuje osnovne postulate naučnog rada i pri tom su njegova/njena znanja i umijanja na nivou samostalne</p>	<p>funkcionalnim stilovima (stručni tekstovi, zvanični i nezvanični tekstovi);</p> <p>-razvija vještinu slušanja i analize govorenih neumjetničkih tekstova i sposobnost stvaranja sličnih tekstova (naučni tekstovi povezani sa sadržajima drugih predmeta);</p> <p>- zna da samostalno napiše esej o nekom problemu oslušujući vlastiti doživljaj djela i asocijacije koje ono budi u njemu/njoj;</p> <p>- sposoban je da vodi dijalog i uvažava drugačije mišljenje (rasprava);</p> <p>- napiše satiru;</p> <p>- zna da napiše biografiju i CV;</p> <p>- izražajno govori pjesmu, prozni ili dramski tekst;</p> <p>- razvija vještinu čitanja, razmišljanja i analize naučnih i publicističkih tekstova i sposobnost samostalnog pisanja sličnih :</p> <p>- vijest</p> <p>- izvještaj</p> <p>- referat</p> <p>- rezime</p> <p>- zapisnik</p> <p>- podsjetnik;</p> <p>- zna da napiše istraživački rad (seminarski rad) koji poštuje osnovne postulate naučnog rada i pri tom su njegova/njena znanja i umijanja na nivou razumijevanja i</p>
--	---	--	---

	<p>zaključivanju; ima sklonosti ka pasivnom zapamćivanju i mehaničkom reprodukovanju; ima teškoće u pismenom i usmenom izražavanju; ispoljava nesnalaženje u novim situacijama.</p>	<p>aktivnosti (upotreba informacija u rješavanju problema) i razumijevanja uz pomoć nastavnika odnosno na nivou mogućnosti učenika da: shvati značenje naučenih sadržaja, objašnjenja i da ih povezuje; uočava bitno, a u situacijama analiza, apstrahovanja i zaključivanja zahtjeva posebno zalaganje nastavnika i dodatnu pomoć; ima teškoća u brzom i tečnom usmenom i pismenom izražavanju</p> <p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu vrlo dobar (4) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i umijanja i usvojio više od polovine proširenih odnosno produbljenih znanja i umijanja u usmenom i pismenom izražavanju: - zna da napiše poslanicu; - razvija sposobnost samostalnog stvaranja pisanoga teksta na jednu od zadatih tema; -razvija sposobnost samostalnog uočavanja grešaka u cilju razvijanja jezičke pismenosti; -slušajući druge prepoznaje kvalitet koji će ga afirmativno motivisati; i uočavanjem grešaka naučiti da ih izbjegava;</p>	<p>samostalne primjene u srodnim i novim okolnostima, odnosno koji uočava bitno, lako odvaja pojedinačno, opšte i posebno radi uopštavanja; logički povezuje činjenice i pojmove; samostalno zaključuje na osnovu datih podataka; posjeduje bogat rječnik i lako se sadržajno usmeno i pismeno izražava; lako i brzo primjenjuje stečena znanja; ispoljava kreativnu aktivnost na većini časova tog predmeta; pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stečenih znanja i dodatno samoobrazovanje.</p>
--	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none">-razvija vještinu čitanja, razumijevanja, analize i pisanja naučnih i publicističkih tekstova,- upoznaje značaj i namjenu zvaničnih i nezvaničnih tekstova i samostalno čita i piše slične (molba i žalba);- utemeljuje lične vrijednosti i vrijednosti književnog djela pišući književnu paralelu;-poznaje funkcionalne stilove i sposoban je da prepozna razlike između njih- zna osobine naučnog stila;-izlaže tekst različitim funkcionalnim stilovima (stručni tekstovi, zvanični i nezvanični tekstovi);-razvija vještinu slušanja i analize govorenih neumjetničkih tekstova i sposobnost stvaranja sličnih tekstova (naučni tekstovi povezani sa sadržajima drugih predmeta);- zna da samostalno napiše esej o nekom problemu osluškujući vlastiti doživljaj djela i asocijacije koje ono budi u njemu/njoj;- sposoban je da vodi dijalog i uvažava drugačije mišljenje (rasprava);- napiše satiru;- zna da napiše biografiju i CV;- izražajno govori pjesmu, prozni ili dramski tekst;	
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none">- razvija vještinu čitanja, razmišljanja i analize naučnih i publicističkih tekstova i sposobnost samostalnog pisanja sličnih :- vijest- izvještaj- referat- rezime- zapisnik- podsjetnik;- zna da napiše istraživački rad (seminarski rad) koji poštuje osnovne postulate naučnog rada i pri tom su njegova/njena znanja, umijanja na nivou samostalne aktivnosti, razumijevanja i primjene, kritički analizira postojeće činjenice i formuliše pravila, lako se usmeno i pismeno izražava, ispoljava aktivnosti na većini časova u idejama, rješenjima na nov način, samostalno i uz pomoć nastavnika praktično primjenjuje znanja i umijanja u istim i sličnim situacijama; ispoljava interesovanje i upornost u savlađivanju predviđenih sadržaja iz oblasti kulture izražavanja;koji uočava bitno, lako razumije, zaključuje i reprodukuje činjenice, date definicije i zakonitosti.	
--	--	---	--

<p style="text-align: center;">Teorija književnosti</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu dovoljan (2) ukoliko je usvojio osnovna znanja iz oblasti teorije književnosti: Učenik/učenica sluša / čita, doživljava i analizira književnoumjetničke tekstove određene epohe; analizira određeno književno djelo ističući posebnosti vrste kojoj pripada; - na primjeru određenoga teksta odredi književni rod (lirika, epika, drama) i književnu vrstu; - formuliše temu djela i razloži ga na manje tematsko-motivske cjeline; - objasni svojstva pjesničkoga jezika; - u lirskome tekstu uoči i izdvoji najfrekventnije stilske figure; - analizira stih u poetskom tekstu; - kompozicionu organizaciju pjesme dovede u vezu s njenim smislom (efekti ponavljanja, raspored pjesničkih slika); - uoči odlike strukturnih elemenata epskoga prostora, vremena i zbivanja; - sažeto izloži fabulu djela i ukaže na epizode i digresije; - uoči i istakne etičke i saznajne vrijednosti djela;</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu dobar (3) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja, umijenja iz oblasti teorije književnosti: Učenik/učenica sluša / čita, doživljava i analizira književnoumjetničke tekstove određene epohe; analizira određeno književno djelo ističući posebnosti vrste kojoj pripada; - na primjeru određenoga teksta odredi književni rod (lirika, epika, drama) i književnu vrstu; - formuliše temu djela i razloži ga na manje tematsko-motivske cjeline; - objasni svojstva pjesničkoga jezika; - u lirskome tekstu uoči i izdvoji najfrekventnije stilske figure; - analizira stih u poetskom tekstu; - kompozicionu organizaciju pjesme dovede u vezu s njenim smislom (efekti ponavljanja, raspored pjesničkih slika); - uoči odlike strukturnih elemenata epskoga prostora, vremena i zbivanja; - sažeto izloži fabulu djela i ukaže na epizode i digresije; - uoči i istakne etičke i saznajne</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu odličan (5) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i umijenja iz oblasti teorije književnosti: Učenik/učenica sluša / čita, doživljava i analizira književnoumjetničke tekstove određene epohe; analizira određeno književno djelo ističući posebnosti vrste kojoj pripada; - na primjeru određenoga teksta odredi književni rod (lirika, epika, drama) i književnu vrstu; - formuliše temu djela i razloži ga na manje tematsko-motivske cjeline; - objasni svojstva pjesničkoga jezika; - u lirskome tekstu uoči i izdvoji najfrekventnije stilske figure; - analizira stih u poetskom tekstu; - kompozicionu organizaciju pjesme dovede u vezu s njenim smislom (efekti ponavljanja, raspored pjesničkih slika); - uoči odlike strukturnih elemenata epskoga prostora, vremena i zbivanja; - sažeto izloži fabulu djela i ukaže na epizode i digresije; - uoči i istakne etičke i saznajne</p>

	<p>- razvija interpretativne sposobnosti tumačenja književnoga teksta uz nastavnikovu pomoć, odnosno onaj/ona koji se prisjeća ili prepoznaje informaciju koja je učena i pri tom ispoljava teškoće u primjeni, njihovom uopštavanju i zaključivanju; ima sklonosti ka pasivnom zapamćivanju i mehaničkom reprodukovanju; ima teškoće u pismenom i usmenom izražavanju; ispoljava nesnalaženje u novim situacijama.</p>	<p>vrijednosti djela; - razvija interpretativne sposobnosti tumačenja književnoga teksta i pri tom su njegova/njena znanja i umijenja na nivou samostalne aktivnosti (upotreba informacija u rješavanju problema) i razumijevanja uz pomoć nastavnika odnosno na nivou mogućnosti učenika da: shvati značenje naučenih sadržaja, objašnjenja i da ih povezuje; uočava bitno, a u situacijama analiza, apstrahovanja i zaključivanja zahtjeva posebno zalaganje nastavnika i dodatnu pomoć; ima teškoća u brzom i tečnom usmenom i pismenom izražavanju</p> <p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu vrlo dobar (4) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i umijenja i usvojio više od polovine proširenih odnosno produbljenih znanja i umijenja iz oblasti teorije književnosti: Učenik/učenica sluša / čita, doživljava i analizira književnoumjetničke tekstove određene epohe; analizira određeno književno djelo ističući</p>	<p>vrijednosti djela; - razvija interpretativne sposobnosti tumačenja književnoga teksta i pri tom su njegova/njena znanja i umijenja na nivou razumijevanja i samostalne primjene u srodnim i novim okolnostima, odnosno koji uočava bitno, lako odvaja pojedinačno, opšte i posebno radi uopštavanja; logički povezuje činjenice i pojmove; samostalno zaključuje na osnovu datih podataka; posjeduje bogat rječnik i lako se sadržajno usmeno i pismeno izražava; lako i brzo primjenjuje stečena znanja; ispoljava kreativnu aktivnost na većini časova tog predmeta; pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stečenih znanja i dodatno samoobrazovanje.</p>
--	---	--	---

		<p>posebnosti vrste kojoj pripada;</p> <ul style="list-style-type: none">- na primjeru određenoga teksta odredi književni rod (lirika, epika, drama) i književnu vrstu;- formuliše temu djela i razloži ga na manje tematsko-motivske cjeline;- objasni svojstva pjesničkoga jezika;- u lirskome tekstu uoči i izdvoji najfrekventnije stilske figure;- analizira stih u poetskom tekstu;- kompozicionu organizaciju pjesme dovede u vezu s njenim smislom (efekti ponavljanja, raspored pjesničkih slika);- uoči odlike strukturnih elemenata epskoga prostora, vremena i zbivanja;- sažeto izloži fabulu djela i ukaže na epizode i digresije;- uoči i istakne etičke i saznanje vrijednosti djela;- razvija interpretativne sposobnosti tumačenja književnoga teksta i pri tom su njegova/njena znanja, umijanja na nivou samostalne aktivnosti, razumijevanja i primjene, kritički analizira postojeće činjenice i formuliše pravila, lako se usmeno i pismeno izražava, ispoljava aktivnosti na većini časova u idejama,	
--	--	--	--

		<p>rješenjima na nov način, samostalno i uz pomoć nastavnika praktično primjenjuje znanja i umijenja u istim i sličnim situacijama; ispoljava interesovanje i upornost u savlađivanju predviđenih sadržaja iz oblasti kulture izražavanja;</p> <p>koji uočava bitno, lako razumije, zaključuje i reprodukuje činjenice, date definicije i zakonitosti.</p>	
<p>Realizam i Realizam bez granica</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu dovoljan (2) ukoliko je usvojio osnovna znanja iz oblasti periodizacije književnosti: razumije periodizaciju književnosti s istorijskog aspekta; razumije društveno-istorijske okolnosti i njihov uticaj na autora i nastanak djela; objašnjava promjene u okviru književnih rodova kroz epohe i stilove od baroka zaključno s realizmom, - uočava fenomen „dedova i unuka“ u književnoj istoriji. . Učenik/učenica uočava i razumije osnovne karakteristike realizma kao književne pojave i kao književnoga metoda;</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu dobar (3) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja, umijenja iz oblasti periodizacije književnosti: razumije periodizaciju književnosti s istorijskog aspekta; razumije društveno-istorijske okolnosti i njihov uticaj na autora i nastanak djela; objašnjava promjene u okviru književnih rodova kroz epohe i stilove od baroka zaključno s realizmom, - uočava fenomen „dedova i unuka“ u književnoj istoriji. . Učenik/učenica uočava i razumije osnovne karakteristike realizma kao književne pojave i kao</p>	<p>Učenik/učenica: - dobija ocjenu odličan (5) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i umijenja iz oblasti periodizacije književnosti: razumije periodizaciju književnosti s istorijskog aspekta; razumije društveno-istorijske okolnosti i njihov uticaj na autora i nastanak djela; objašnjava promjene u okviru književnih rodova kroz epohe i stilove od baroka zaključno s realizmom, - uočava fenomen „dedova i unuka“ u književnoj istoriji. . Učenik/učenica uočava i razumije osnovne karakteristike realizma kao književne pojave i kao</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - prepozna realistički pristup obradi teme i razlikuje ga od realizma kao pravca, - uoči različite faze realizma; - razlikuje kritički i visoki realizam, - objasni odlike romana kao književne vrste i klasifikaciju romana; - izloži razvoj romana i navede njegove vrste, - izvještava o romanu kao cjelini i analizira ga prema slojevima, - u djelu uočava naratološki model prikazivanja svijeta, njegovo zasnivanje i konstituisanje u čitačkoj svijesti; - objašnjava načelo paralelnih romana i jedinstvo cjeline u djelu; - prepoznaje komediografski postupak i dramaturška rješenja, te tradicionalni dramaturški postupak (zamjena identiteta); - uočava elemente satire i alegorije u djelu kroz piščev odnos prema društvenim problemima; - razvija kritički odnos prema društvenodevijantnim pojavama; - razumije odlike realističkoga jezika i stila; - uočava i tumači promjenu lirskoga postupka u odnosu na romantizam; - razumije alegoriju u lirskoj formi uz nastavnikovu pomoć, odnosno onaj/ona koji se prisjeća ili 	<p>književnoga metoda;</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepozna realistički pristup obradi teme i razlikuje ga od realizma kao pravca, - uoči različite faze realizma; - razlikuje kritički i visoki realizam, - objasni odlike romana kao književne vrste i klasifikaciju romana; - izloži razvoj romana i navede njegove vrste, - izvještava o romanu kao cjelini i analizira ga prema slojevima, - u djelu uočava naratološki model prikazivanja svijeta, njegovo zasnivanje i konstituisanje u čitačkoj svijesti; - objašnjava načelo paralelnih romana i jedinstvo cjeline u djelu; - prepoznaje komediografski postupak i dramaturška rješenja, te tradicionalni dramaturški postupak (zamjena identiteta); - uočava elemente satire i alegorije u djelu kroz piščev odnos prema društvenim problemima; - razvija kritički odnos prema društvenodevijantnim pojavama; - razumije odlike realističkoga jezika i stila; - uočava i tumači promjenu lirskoga postupka u odnosu na romantizam; - razumije alegoriju u lirskoj formi i pri tom su njegova/njena znanja i 	<p>književnoga metoda;</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepozna realistički pristup obradi teme i razlikuje ga od realizma kao pravca, - uoči različite faze realizma; - razlikuje kritički i visoki realizam, - objasni odlike romana kao književne vrste i klasifikaciju romana; - izloži razvoj romana i navede njegove vrste, - izvještava o romanu kao cjelini i analizira ga prema slojevima, - u djelu uočava naratološki model prikazivanja svijeta, njegovo zasnivanje i konstituisanje u čitačkoj svijesti; - objašnjava načelo paralelnih romana i jedinstvo cjeline u djelu; - prepoznaje komediografski postupak i dramaturška rješenja, te tradicionalni dramaturški postupak (zamjena identiteta); - uočava elemente satire i alegorije u djelu kroz piščev odnos prema društvenim problemima; - razvija kritički odnos prema društvenodevijantnim pojavama; - razumije odlike realističkoga jezika i stila; - uočava i tumači promjenu lirskoga postupka u odnosu na romantizam; - razumije alegoriju u lirskoj formi i pri tom su njegova/njena znanja i
--	--	--	--

	<p>prepoznaje informaciju koja je ućena i pri tom ispoljava teškoće u primjeni, njihovom uopštavanju i zaključivanju; ima sklonosti ka pasivnom zapamćivanju i mehanićkom reprodukovanju; ima teškoće u pismenom i usmenom izražavanju; ispoljava nesnalaženje u novim situacijama.</p>	<p>umijenja na nivou samostalne aktivnosti (upotreba informacija u rješavanju problema) i razumijevanja uz pomoć nastavnika odnosno na nivou mogućnosti ućenika da: shvati znaćenje naućenih sadržaja, objašnjenja i da ih povezuje; uočava bitno, a u situacijama analiza, apstrahovanja i zaključivanja zahtjeva posebno zalaganje nastavnika i dodatnu pomoć; ima teškoća u brzom i tećnom usmenom i pismenom izražavanju</p> <p>Ućenik/ućenica: - dobija ocjenu vrlo dobar (4) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i umijenja i usvojio više od polovine proširenih odnosno produbljenih znanja i umijenja iz oblasti periodizacije književnosti: razumije periodizaciju književnosti s istorijskog aspekta; razumije društveno-istorijske okolnosti i njihov uticaj na autora i nastanak djela; objašnjava promjene u okviru književnih rodova kroz epohe i stilove od baroka zaključno s realizmom, - uočava fenomen „ćedova i unuka“ u književnoj istoriji.</p>	<p>umijenja na nivou razumijevanja i samostalne primjene u srodnim i novim okolnostima, odnosno koji uočava bitno, lako odvaja pojedinaćno, opšte i posebno radi uopštavanja; logićki povezuje ćinjenice i pojmove; samostalno zaključuje na osnovu datih podataka; posjeduje bogat rječnik i lako se sadržajno usmeno i pismeno izražava; lako i brzo primjenjuje stećena znanja; ispoljava kreativnu aktivnost na većini ćasova tog predmeta; pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stećenih znanja i dodatno samoobrazovanje.</p>
--	---	---	--

		<p>. Učenik/učenica uočava i razumije osnovne karakteristike realizma kao književne pojave i kao književnoga metoda;</p> <ul style="list-style-type: none">- prepoznaje realistički pristup obradi teme i razlikuje ga od realizma kao pravca,- uočava različite faze realizma;- razlikuje kritički i visoki realizam,- objasni odlike romana kao književne vrste i klasifikaciju romana;- izloži razvoj romana i navede njegove vrste,- izvještava o romanu kao cjelini i analizira ga prema slojevima,- u djelu uočava naratološki model prikazivanja svijeta, njegovo zasnivanje i konstituisanje u čitačkoj svijesti;- objašnjava načelo paralelnih romana i jedinstvo cjeline u djelu;- prepoznaje komediografski postupak i dramaturška rješenja, te tradicionalni dramaturški postupak (zamjena identiteta);- uočava elemente satire i alegorije u djelu kroz piščev odnos prema društvenim problemima;- razvija kritički odnos prema društvenodevijantnim pojavama;- razumije odlike realističkoga jezika i stila;- uočava i tumači promjenu lirskoga	
--	--	---	--

		<p>postupka u odnosu na romantizam;</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije alegoriju u lirskoj formi i pri tom su njegova/njena znanja, umijanja na nivou samostalne reprodukcije, razumijevanja i primjene, kritički analizira postojeće činjenice i formuliše pravila, lako se usmeno i pismeno izražava, ispoljava aktivnosti na većini časova u idejama, rješenjima na nov način, samostalno i uz pomoć nastavnika praktično primjenjuje znanja i umijanja u istim i sličnim situacijama; ispoljava interesovanje i upornost u savlađivanju predviđenih sadržaja iz morfologije; koji uočava bitno, lako razumije, zaključuje i reprodukuje činjenice, date definicije i zakonitosti. 	
Zabavna književnost	<p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobija ocjenu dovoljan (2) ukoliko je usvojio osnovna znanja iz oblasti klasifikacije književnosti prema rangu i čitaocima: Učenik/učenica razumije da, pored ozbiljne, postoje zabavna i trivijalna književnost; - razumije ulogu zabavne 	<p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobija ocjenu dobar (3) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja, umijanja iz oblasti klasifikacije književnosti prema rangu i čitaocima: Učenik/učenica razumije da, pored ozbiljne, postoje zabavna i trivijalna 	<p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobija ocjenu odličan (5) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i umijanja iz oblasti oblasti klasifikacije književnosti prema rangu i čitaocima: Učenik/učenica razumije da, pored ozbiljne, postoje zabavna i trivijalna

	<p>književnosti (odmor i zabava);</p> <ul style="list-style-type: none"> - uoči i objasni njen prijem od strane široke čitalačke publike; - uporedi je s klasičnom književnošću; - razumije trivijalnu književnost; - razumije razliku između zabavne i trivijalne književnosti uz nastavnikovu pomoć, odnosno onaj/ona koji se prisjeća ili prepoznaje informaciju koja je učena i pri tom ispoljava teškoće u primjeni, njihovom uopštavanju i zaključivanju; ima sklonosti ka pasivnom zapamćivanju i mehaničkom reprodukovanju; ima teškoće u pismenom i usmenom izražavanju; ispoljava nesnalaženje u novim situacijama. 	<p>književnost;</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije ulogu zabavne književnosti (odmor i zabava); - uoči i objasni njen prijem od strane široke čitalačke publike; - uporedi je s klasičnom književnošću; - razumije trivijalnu književnost; - razumije razliku između zabavne i trivijalne književnosti formi i pri tom su njegova/njena znanja i umijenja na nivou samostalne aktivnosti (upotreba informacija u rješavanju problema) i razumijevanja uz pomoć nastavnika odnosno na nivou mogućnosti učenika da: shvati značenje naučenih sadržaja, objašnjenja i da ih povezuje; uočava bitno, a u situacijama analiza, apstrahovanja i zaključivanja zahtjeva posebno zalaganje nastavnika i dodatnu pomoć; ima teškoća u brzom i tečnom usmenom i pismenom izražavanju <p>Učenik/učenica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobija ocjenu vrlo dobar (4) ukoliko je u cjelini usvojio osnovna znanja i umijenja i usvojio više od polovine proširenih odnosno produbljenih znanja i umijenja iz oblasti klasifikacije književnosti prema 	<p>književnost;</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije ulogu zabavne književnosti (odmor i zabava); - uoči i objasni njen prijem od strane široke čitalačke publike; - uporedi je s klasičnom književnošću; - razumije trivijalnu književnost; - razumije razliku između zabavne i trivijalne književnosti i pri tom su njegova/njena znanja i umijenja na nivou razumijevanja i samostalne primjene u srodnim i novim okolnostima, odnosno koji uočava bitno, lako odvaja pojedinačno, opšte i posebno radi uopštavanja; logički povezuje činjenice i pojmove; samostalno zaključuje na osnovu datih podataka; posjeduje bogat rječnik i lako se sadržajno usmeno i pismeno izražava; lako i brzo primjenjuje stečena znanja; ispoljava kreativnu aktivnost na većini časova tog predmeta; pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stečenih znanja i dodatno samoobrazovanje.
--	---	---	--

		<p>rangu i čitaocima:</p> <p>Učenik/učenica razumije da, pored ozbiljne, postoje zabavna i trivijalna književnost;</p> <ul style="list-style-type: none">- razumije ulogu zabavne književnosti (odmor i zabava);- uoči i objasni njen prijem od strane široke čitalačke publike;- uporedi je s klasičnom književnošću;- razumije trivijalnu književnost;- razumije razliku između zabavne i trivijalne književnosti <p>i pri tom su njegova/njena znanja, umijanja na nivou samostalne reprodukcije, razumijevanja i primjene, kritički analizira postojeće činjenice i formuliše pravila, lako se usmeno i pismeno izražava, ispoljava aktivnosti na većini časova u idejama, rješenjima na nov način, samostalno i uz pomoć nastavnika praktično primjenjuje znanja i umijanja u istim i sličnim situacijama; ispoljava interesovanje i upornost u savlađivanju predviđenih sadržaja iz morfologije; koji uočava bitno, lako razumije, zaključuje i reprodukuje činjenice, date definicije i zakonitosti.</p>	
--	--	---	--

Nastavni predmet:
Crnogorski-srpski,bosanski,hrvatski
jezik i književnost

Kriterijumi ocjenjivanja za treći razred
(smjer : opšta gimnazija)

Ocjenu dovoljan (2) dobija učenik:

1) koji je usvojio osnovna znanja o pojmu moderne epohe i postulatima moderne jugoslovenske poezije, I

2) čija su znanja i vještine na nivou reprodukcije odlika književnosti na početku XX vijeka,

- koji iako ispoljava teškoće u analizi motiva iz Čehovljeve drame Ujka Vanja, jednostavno navodi likove, zna da odredi vrstu književnog roda i vrstu djela, umije da kaže jednostavne rečenice o temi djela i atmosferi drame, kao i da reprodukuje definiciju moderne drame,

- koji ima sklonosti ka pasivnom zapamćivanju i mehaničkom reprodukovanju važnijih modela za izvođenje imenica; prepoznaje leksičko - semantičke kategorije: sinonimiju i dr, dijeli leksiku po kategorijama (tuđice, arhaizmei dr.) pri čemu ne umije samostalno da daje definiciju bez pomoći profesora;

- uočava osnovnu strukturu pjesama Šantića, Dučića, Rakića, Disa, Matoša i Pandurovića, prepoznaje temu i motive, uz pomoć nastavnika određuje temu, motive i vrstu pjesme;

- koji ima teškoće u pismenom izražavanju ličnog stava o poeziji francuske moderne, ne snalazi se u argumentaciji svog stava, ne zna samostalno da uoči stilska sredstva složenijeg tipa kao što su: simbol, metonimija, sinegdoha ili paradoks, ali prepoznaje slikovitu i akustičnu sliku i odlike pjesničkog jezika u poeziji jugoslovenske i francuske moderne; demonstrira slab leksički fond, oskudne i škrte rečenične forme;

- koji ispoljava nesnalaženje u povezivanju npr. Bodlerove i Malarmeove poezije ili u prepoznavanju elemenata pravaca u pjesmi, ali zna da prepozna simbol ukletog pjesnika u liku zarobljene ptice u poeziji; nesigurno konstatuje futurističku stvarnost djela Majakovskog i Lorke, ne razumije simbole Lorkine poezije bez pomoći profesora. Ne vezuje samostalno biografiju autora sa futurističkim djelom, traži pomoć pri analizi djela stilskih figura Majakovskog, ne shvata već reprodukuje zapamćeno o Lorkinim metaforama i simbolima.

- koji prepoznaje naratologiju Borisava Stankovća, likove i sloj predmetnosti njegovih djela, određujući šta je svijet drame Koštana, a šta romana Nečista krv.

- izlaže bazične informacije o fabuli, temi i porukama Stankovićevih djela ne vodeći uvijek računa o uočavanju strukturalnih karakteristika djela;

3) kome su jasni principi logike apsurda u Kafkinom djelu pri čemu ne uspijeva da to i kritički objasni, da da svoje mišljenje o nerealnoj atmosferi djela; zna da odredi samo fabulu, ali ne i značaj djela.

- javlja se samo kada se pripremi da odgovara za ocjenu nemajući nikada inicijativu za rad na času.

Ocjenu dobar (3) dobija učenik:

1) koji je u cjelini usvojio osnovna znanja o modernoj epohi, o stilskim figurama na kojima se zasniva stilska epoha, ima umijeće i vještine i polovinu proširenih znanja iz oblasti moderne,

2) čija su znanja i vještine na nivou samostalne reprodukcije definicija o osnovnim modelima tvorbe riječi, definicija na temu semantičko-leksičkih odnosa, dakle iz oblasti leksikologije na nivou mogućnosti učenika da shvati značenje naučenih sadržaja, objašnjenja i da ih nejasno i povezuje;

- učenik se skoro nikada ne javlja u nastavnom procesu, već samo odgovara kada ga profesor prozivkom aktivira da učestvuje;

- koji uočava bitno u situacijama analiza pjesama Bodlera, Remboa, Malarnea, Verlana, Jesenjina, Bloka, zatim pjesnika jugoslovenske moderne: Šantića, Dučića, Rakića, Disa i dr. Za apstrahovanja i zaključivanja zahtijeva posebno zalaganje nastavnika i dodatnu pomoć u davanju kritičkog mišljenja o tradicionalnosti i folkloru u stilu kod Šantića, uticaju francuske poezije na Dučića, Rakićevom pesimizmu ili Disovom simbolizmu.

- na isti način analizira Majakovskog, Lorku i Kafku i Stankovića dajući polucjelovit odgovor o pitanjima teme i fabularnih, odnosno lirskih, elemenata djela, bez mogućnosti kreativnijeg odgovora, ponavljajući već rečeno i samo naučeno prilično nezavidnom rečenicom i leksikom.

- koji ima teškoća u brzom i tečnom usmenom odgovoru, pisanju eseja na temu usamljenosti čovjeka te njegovoj otuđenosti koja se ogleda kod francuskih modernista ili Kafke npr.

Ocjenu vrlo dobar (4) dobija učenik:

1) koji je u cjelini usvojio više od polovine proširenih odnosno produbljenih znanja iz oblasti tvorbe riječi i leksikologije, kao i sva pravopisna rješenja,

2) samostalno interpretira novi tekst uz isticanje ličnog odnosa prema njemu već na prvom času; izvodi korektne i adekvatne zaključke o pročitanom,

- lako se usmeno i pismeno izražava dajući svoje stavove o impresionizmu, parnasizmu, istorijskom trenutku na početku XX v; uspješno piše esej i kritiku na temu Čehova i francuske moderne, jugoslovenske moderne poezije, proze apsurdna, i moderne srpske proze

- koji samostalno i uz uputstva nastavnika praktično primjenjuje znanja, u istim i sličnim situacijama vezane za Stankovića, Majakovskog, Lorku, Kafku;

- koji ispoljava interesovanje i upornost u savlađivanju predviđenih sadržaja programa, govori na času, sprema referate, pokazuje radoznalost za biografske elemente ključne za kreaciju umjetničkog teksta; nudi nove ideje, kritički analizira nastavnikovo tumačenje djela;

- koji je ovladao predviđenim psihomotornim vještinama, rukuje sredstvima i tehnikama rada na nivou samostalne primjene naučenog u oblasti jugoslovenske lirike dajući argumente o Popovićevoj I Skerličevoj kritici koje su formirale trendove tadašnje umjetničke riječi, govori nadahnuto o Disovoj lelujavoj poeziji nalazeći primjere za odlike simbolizma i parnasizma u tom tekstu;

- koji uočava bitno u stilskim odrednicama epohe moderne književnosti, lako razumije, zaključuje i reprodukuje činjenice; date definicije i zakonitosti uočava u tekstovima Bodlera, govoreći o estetiци ružnog, teoriji univerzalne analogije u pjesmi Veze, teoriji obojenog zvuka kod Remboa ističući značaj sinestezije za taj pojam, Primjećuje vezu između Malarmea i Bodlera, daje mišljenje o programskoj pjesmi Verlana, govori nadahnuto o „Mocartu u književnosti” i njegovim lirskim rješenjima;

- uočava vrijednost psihološkog sloja u modernom tekstu Stankovićevog romana Nečista krv, razumije feminističku kritiku u djelu Koštana, govori o razlici muško-ženskog svijeta iz ugla novog istoricizma, sagledava ulogu žene u društvu kompromisa I trgovine ljudskim sudbinama;

- nekada se izražava sa nepreciznošću, neodlučno bira između dva stava u kritičkoj misli te mu je potrebna pomoć nastavnika u donošenju zaključka; mogao bi imati više sigurnosti u odabiru leksike;

Ocjenu odličan (5) dobija učenik:

1) koji je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja prema programu predmeta;

2) čija su znanja na nivou razumijevanja i samostalne primjene u srodnim i novim okolnostima,

- koji uočava bitno, lako odvaja pojedinačno, opšte i posebno radi uopštavanja,

- koji logički povezuje činjenice i pojmove, samostalno zaključuje na osnovu datih podataka, kritički rasuđuje,

- koji rješava probleme na nivou stvaralačkog mišljenja tumačeći nezadovoljstvo umjetnika prije I svjetskog rata i njihovo raspoloženje dovode u vezu sa djelom;

- koji posjeduje bogat rječnik, lako se i sadržajno usmeno i pismeno izražava,

- koji lako i brzo primjenjuje stečena znanja;

- učestvuje u kontinuitetu tokom analize Bodlerove, Remboove i Verlenove poezije, sam uočava odlike simbolizma kod Remboa u Pijanom brodu, jasno izdvaja sinesteziju, simbole metaforu koja je apsolutna u njegovom lirskom tekstu; osvrće se na Labuda kao na ponovljeni izraz već postojeće preteče simbolizma u Albatrosu, pruža I više rješenja za tumačenje stihova u Mjesečini;

- analizira simbole Rakićeve poezije, interesuje se i za druge pjesme Rakićevog opusa-rodoljubivu pjesmu; sa mnogo entuzijazma pristupa analizi ljubavne riječi u Iskrenoj pesmi; prati životni put Šantića tumačeći samostalno veoma bogatim rječnikom njegov folklorni izraz i suprotstavlja Dučićev larpurlartizam sa tihom Šantićevom lirikom i hermetičnom Disovom mišlju,

- koji radoznalo kreira svoj odgovor na temu preporučene literature, govori o apsurdu u Kafkinom djelu, interesuje se za druga njegova djela, tumači djelo kroz biografski metod uzimajuć u obzir sve sheme interpretacije ovog teksta; posmatra istorijski i društveno stvarnost s početka XX vijeka i nalazi razloge za teme i motive djela Oblak u pantalonama Majakovskog, tumači metonimije, paradokse, hiperbole, simbole i alegorije shodno toj stvarnosti; Lorkino angažovanje u ratu i vezu sa drugim umjetnicima tumači u okviru Romanse mjesečarke i dr.djela koje čita, shvata kreativnost pjesnika i uspješno se intelektualno angažuje pri analizi. Koristi psihološku, strukturalističku kritiku da analizira Stankovićeva djela, kao i pluralizam metoda u interpretaciji tih tekstova.

3) piše eseje, kritike, komentare, prikaze pokazujući bogatstvo jezika kojim vlada na nivou tvorbe i morfologije, sintaksičkih formi i na nivou diskursa. Raspravlja sa svojim stavovima cijeneći onaj koji je korektniji u zaključcima analognog i deduktivnog tipa.

Ocjenu dovoljan (2) dobija učenik:

- 1) Koji je usvojio osnovna znanja o; književnosti između dva rata, zna šta znači pojam sumatraizam, simboliku literarnih motiva u lirskoj pjesmi „Sumatra“, M.Crnjanskog, zna šta je moderni pjesnički postupak;
- 2) Koji zna šta je problem tačke gledišta u romanu M.Crnjanskog „Seobe“; uz pomoć nastavnika uočava književne znakove, uočava odnos formalne i sadržinske strukture djela,;
- 3) Koji je usvojio osnovna znanja o pojmu ekspresionizma, o pjesničkom doživljaju svijeta i umjetničkom izrazu;
- 4) Koji zna šta je esej i esejistička forma;
- 5) Koji zna šta je pojam roman hronika, uz pomoć nastavnika tumači značenje prostora i vremena romanu I.Andrica - „Na Drini ćuprija“;
- 6) Koji je usvojio osnovna znanja o pojmu socijalna književnost, zna šta je socijalna poruka i uz pomoć nastavnika zna da odredi strukturne elemente kraćeg proznog teksta – pripovijetke N. Lopičić „Lelek“;
- 7) Koji zna šta je pojam nadrealizam, uz pomoć nastavnika određuje njegove odlike i imenuje predstavnike; R.Ratković-„Ponoć mene“, „Bivši anđeli“.
- 8) Koji je usvojio osnovna znanja o fenomenu apsurdna, zna šta je psihološki roman F.Kafka- „Proces“, uz pomoć nastavnika zna da objasni šta je pojam alijenacije, kfkizam;
- 9) Koji zna šta znače pojmovi: sintaksa, sintagma, imenička, pridjevska, glagolske, priloške, paokalne sintagme;
- 10) Koji prepoznaje osnovne konstrukcije rečenice u užem i širem smislu, predikatsku rečenicu, konstrukciju sa semikopulativnim glagolima, imenski i priloški predikat, bezlična rečenicu, rečenicu s logičnim subjektom, rečenicu sa pasivnom konstrukcijom;
- 11) Koji zna šta su prefiksi, sufiksi; prepoznaje porijeklo riječi iz klasičnih jezika i objašnjava njihovo značenje uz pomoć nastavnika;
- 12) Koji daje nepotpune odgovore, nema razvijenu kulturu izražavanja, ima teškoća u govornom nastupu na zadatu temu;
- 13) Ima teškoća da da usmeni prikaz pročitane knjige po izboru i ispoljava teškoće u analizi bitnih činjenica;
- 14) Ne zna stihove iz pjesama koje su analizirane na časovima.

Ocjenu dobar (3) dobija učenik:

- 1) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja o pojmu književnosti između dva rata, zna da nabroji predstavnike, najznačajnija njihova djela, zna šta znači pojam sumatraizam - M. Crnjanski – Sumatra. Uočava simboliku literarnih motiva u lirskoj pjesmi;
- 2) Koji zna šta je moderni pjesnički postupak;
- 3) Koji zna šta je problem tačke gledišta u narativnom djelu - M. Crnjanski - Seobe, uočava književne znakove, uočava odnos formalne i sadržinske strukture djela,

- 4) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja o pojmu ekspresionizma, o pjesničkom doživljaju svijeta i umjetničkom izrazu;
- 5) Koji zna šta je esej i esejistička forma, usvojena znanja shvata, objašnjava i povezuje uz nastavnikovu pomoć, shvata značenje naučenih sadržaja. Intelektualna deskripcija - I.Sekulić-eseji;
- 6) Koji zna šta je pojam roman hronika, tumači značenje prostora i vremena u romanu „Na Drini ćuprija“, I. Andrića, uz pomoć nastavnika može da analizira izabrane djelove romana;
- 7) Koji poznaje funkcionalnost scenskih znakova, konflikte u drami – M. Krleža – „Gospoda Glembajevi“, objašnjava pojam genealogije;
- 8) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja o pojmu socijalna književnost, zna šta je socijalna poruka i uz pomoć nastavnika analizira strukturne elemente kraćeg proznog teksta – pripovijetke - N. Lopičić „Lelek“;
- 9) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja o pojmu nadrealizam, samostalno reprodukuje njegove odlike i imenuje predstavnike, R. Ratković - „Ponoć mene“, prepoznaje motiv mrtve drage, „Bivši anđeli“;
- 10) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i polovinu proširenih znanja o fenomenu apsurdna, F.Kafka - „Proces“, zna šta je psihološki roman, samostalno objašnjava šta je pojam alijenacije, kafkizam;
- 11) Koji je usvojio osnovna i polovinu proširenih znanja, zna šta znače pojmovi: sintaksa, sintagma, imenička, pridjevska, glagolske, priloške, paokalne sintagme i zna da samostalno navede definicije istih.
- 12) Koji shvata i objašnjava i samostalno reprodukuje znanja o pojmu: konstrukcije rečenice u užem i širem smislu, predikatskoj rečenici, konstrukciji sa semikopulativnim glagolima, imenski i priloški predikat, bezličnoj rečenici, rečenici s logičnim subjektom, rečenici sa pasivnom konstrukcijom;
- 13) Koji zna, shvata, objašnjava i povezuje šta su prefiksi, sufiksi; prepoznaje porijeklo riječi iz klasičnih jezika i objašnjava njihovo značenje;
- 14) Koji daje nepotpune odgovore, nema razvijenu kulturu izražavanja, ima teškoća u govornom nastupu na zadatu temu;
- 15) Ima teškoća da da brzi, tečni i precizni usmeni prikaz pročitane knjige po izboru; bez mogućnosti kreativnije analize bitnih činjenica;
- 16) Zna pojedine stihove iz pjesama koje su analizirane na časovima i koristi ih prilikom reprodukcije znanja.

Ocjenu vrlo dobar (4) dobija učenik:

- 1) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i više od polovine proširenih znanja o pojmu književnosti između dva rata, zna da samostalno analizira i povezuje znanja stečena o pjesnicima iz ovog perioda, analizira najznačajnija njihova djela, - M. Crnjanski –

„Sumatra“, zna šta znači i samostalno objašnjava pojam sumatraizma, zna šta je moderni pjesnički postupak;

- 2) Koji lako razumije i zaključuje šta je problem tačke gledišta u narativnom djelu, - M. Crnjanski – „Seobe“, s lakoćom uočava književne znakove, povezuje i zaključuje o odnosu između formalne i sadržinske strukture djela, samostalno analizira simboliku literarnih motiva u lirskoj pjesmi;
- 3) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i više od polovine proširenih znanja o pojmu ekspresionizma, samostalno reprodukuje naučeno o pjesničkom doživljaju svijeta i umjetničkom izrazu i izražava svoj kritički stav;
- 4) Primjenjuje dosadašnja znanja o drami u samostalnoj analizi, obrazlaže samostalno motiv genealogije u drami M. Krleža – „Gospoda Glembajevi“;
- 5) Koji samostalno formuliše šta je esej i esejistička forma, usvojena znanja povezuje, i objašnjava bez nastavnikove pomoći, shvata značenje naučenih sadržaja. Intelektualna deskripcija - I.Sekulić-eseji;
- 6) Koji samostalno shvata, razumije i uočava bitne odlike romana hronike, samostalno tumači značenje prostora i vremena u književnom djelu, bez pomoći nastavnika može da analizira izabrane djelove romana, „Na Drini ćuprija“, I. Andrić;
- 7) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i više od polovine proširenih znanja o pojmu socijalna književnost, samostalno formuliše socijalnu poruku i bez pomoći nastavnika analizira strukturne elemente pripovijetke - N. Lopičić „Lelek“;
- 8) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i više od polovine proširenih znanja o pojmu nadrealizam, samostalno s lakoćom uočava njegove odlike i imenuje predstavnike; R. Ratković - „Ponoć mene“, prepoznaje motiv mrtve drage, „Bivši anđeli“;
- 9) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i više od polovine proširenih znanja o fenomenu apsurd, samostalno formuliše šta je psihološki roman, samostalno objašnjava šta je pojam alijenacije, kafkizam i uočava međusobnu povezanost ovih pojmova, F.Kafka - „Proces“;
- 10) Koji je u potpunosti usvojio osnovna znanja i više od polovine proširenih znanja iz nastavnog plana o: sintaksi, sintagmi, imeničkoj, pridjevskoj, glagolskoj, priloškoj, paokalnoj sintagmi i samostalno definiše iste, usvojena znanja primjenjuje u istim i sličnim situacijama, lako se izražava i usmeno i pismeno .
- 11) Koji shvata, objašnjava i samostalno reprodukuje znanja o pojmu: konstrukcije rečenice u užem i širem smislu, predikatskoj rečenici, konstrukciji sa semikopulativnim glagolima, imenski i priloški predikat, bezličnoj rečenici, rečenici s logičnim subjektom, rečenici sa pasivnom konstrukcijom, usvojena znanja primjenjuje u istim i sličnim situacijama, lako se izražava i usmeno i pismeno, samostalno formuliše;
- 12) Koji ispoljava upornost i interesovanje u savlađivanju sadržaja iz nastavnog plana i programa;
- 13) Koji uočava bitno, lako shvata, objašnjava i reprodukuje činjenice, date definicije i povezuje šta su prefiksi, sufiksi; prepoznaje porijeklo riječi iz klasičnih jezika i objašnjava njihovo značenje, , usvojena znanja primjenjuje u istim i sličnim situacijama;

- 14) Koji daje potpune odgovore, ima razvijenu kulturu izražavanja, nema teškoća u govornom nastupu na zadatu temu;
- 15) Nema teškoća da da brzi, tečan i precizan usmeni prikaz pročitane knjige po izboru uz kreativnu analizu bitnih činjenica;
- 16) Zna pojedine strofe ili izabrane stihove iz pjesama koje su analizirane na časovima i koristi ih prilikom reprodukcije znanja.

Ocjenu odličan (5) dobija učenik:

- 1) koji je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i vještine za analizu djela koja pripadaju književnosti između dva rata, usvojena znanja razumije i samostalno primjenjuje u sličnim i novim okolnostima, povezuje znanja stečena o pjesnicima iz ovog perioda, analizira najznačajnija njihova djela, zna šta znači i samostalno objašnjava pojam sumatraizma, zna šta je moderni pjesnički postupak, kritički rasuđuje, sposoban je da izvrši sintezu znanja o međuratnoj književnosti, ;
- 2) Koji samostalno analizira tačku gledišta u narativnom djelu, kritički tumači književne znakove, analizira formalnu i sadržinsku strukture djela i daje sopstveno mišljenje, samostalno analizira simboliku literarnih motiva u lirskoj pjesmi, M. Crnjanski, „Sumatra“;
- 3) Koji semiotiski pristupa tumačenju znakova u romanu - M. Crnjanski – „Seobe“;
- 4) Koji je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i vještine o pojmu ekspresionizma, Logički povezuje činjenice i pojmove, samostalno zaključuje na osnovu obrađenih tekstova o karakteristikama pjesničkog doživljaja svijeta i umjetničkom izrazu, izražava svoj kritički stav i sposoban je da izvrši sintezu znanja;
- 5) Primjenjuje dosadašnja znanja o drami u samostalnoj analizi, i pravi paralelu motiva u drami M. Krleža – „Gospoda Glembajevi“ i romanu „Nečista krv“ - B. Stankovića;
- 6) Koji je u cjelini usvojio osnovna i proširena znanja i u stanju je da samostalno formuliše šta je esej i esejistička forma, usvojena znanja povezuje, pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stečenih znanja i dodatno samoobrazovanje, Intelektualna deskripcija - I.Sekulić-eseji;
- 7) Koji je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i vještine za analizu romana hronike, „Na Drini ćuprija“, I. Andrić. Logički povezuje činjenice i pojmove, tumači značenje prostora i vremena u književnom djelu, kritički rasuđuje, sposoban je da izvrši sintezu znanja, može da analizira izabrane djelove romana i roman u cjelini,;
- 8) Koji je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i vještine o pojmu socijalna književnost, kritički formuliše socijalnu poruku i analizira strukturne elemente pripovijetke - N. Lopičić „Lelek“;

- 9) Koji je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i vještine za tumačenje pojma nadrealizam, s lakoćom uočava njegove odlike i imenuje predstavnike i djela nastala u okviru ovog književnog pravca, R. Ratković - „Ponoć mene“, prepoznaje motiv mrtve drage, Risto Ratković „Bivši anđeli“, pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stečenih znanja i dodatno samoobrazovanje;
- 10) Koji je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i vještine za tumačenje fenomena apsurdna, F.Kafka - „Proces“; kritički formuliše šta je psihološki roman, objašnjava šta je pojam alijenacije, kafkizam i uočava međusobnu povezanost ovih pojmova, usvojena znanja razumije i samostalno primjenjuje u sličnim i novim okolnostima;
- 11) Koji je u cjelini usvojio osnovna, proširena i produbljena znanja i vještine iz nastavnog plana o: sintaksi, sintagmi, imeničkoj, pridjevskoj, glagolskoj, priloškoj, paokalnoj sintagmi i samostalno definiše iste, usvojena znanja primjenjuje u istim i sličnim situacijama, lako se izražava i usmeno i pismeno .
- 12) Koji shvata, objašnjava i samostalno reprodukuje znanja o pojmu: konstrukcije rečenice u užem i širem smislu, predikatskoj rečenici, konstrukciji sa semikopulativnim glagolima, imenski i priloški predikat, bezličnoj rečenici, rečenici s logičnim subjektom, rečenici sa pasivnom konstrukcijom, usvojena znanja primjenjuje u istim i sličnim situacijama, posjeduje bogat vokabular i lako i sadržajno se usmeno i pismeno izražava;
- 13) Koji, pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stečenih znanja iz nastavnog plana i programa i dodatno samoobrazovanje;
- 14) Koji logički povezuje pojmove kao što su: prefiksi, sufiksi; zna da objasni i rastumači porijeklo riječi iz klasičnih jezika i objašnjava evoluciju njihovog značenja, Pokazuje interesovanje i samoinicijativnost za proširenje stečenih znanja i dodatno samoobrazovanje;
- 15) Koji posjeduje bogat vokabular i lako i sadržajno se usmeno i pismeno izražava, ima razvijenu kulturu izražavanja, Sposoban je da izvrši sintezu naučenog gradiva;
- 16) Sposoban je da napiše kritiku, odnosno esaju kojem daje sopstveni prikaz pročitane knjige po izboru uz kreativnu analizu bitnih činjenica;
- 17) Zna cijele pjesme ili najbitnije djelove dužih proznih ostvarenja koje su analizirane na časovima i koristi ih prilikom reprodukcije znanja.

Predmetni nastavnik, kriterijume ocjenjivanja sprovodi na osnovu praćenja individualnog razvoja svakog učenika. Procjenjuje kvalitete i rezultate čitanja (da li je učenik ostvario komunikaciju sa djelom, da li pronalazi smisao djela, poruke, uspostavlja estetski kriterijum...). Procjenjuje da li je čitanje ostavilo utisak na učenika da može samostalno da analizira, interpretira i kritički se bavi tekстом.

Sintaksa i leksikologija su zastupljene kao dio proširenih gramatičkih cjelina iz prethodnih godina i kao takve učenici treba da ih prepoznaju, prošire novim saznanjima i primjenjuju ista. Svoja znanja iz datih oblasti primjenjuju na odabranim tekstovima umjetničke i neumjetničke sadržine.

STANDARDI ZNANJA ZA IV RAZRED OPŠTE GIMNAZIJE

Metodologija proučavanja književnosti	Osnovni nivo Dovoljan - 2	Srednji nivo Dobar - 3	Vrlo dobar - 4	Odličan - 5
<ul style="list-style-type: none"> - Pozitivistička metoda - Psihološka metoda - Fenomenološka metoda - Formalistička metoda - Strukturalistička metoda - Teorija recepcije <p>Književnost – Analiza djela</p> <p>D. Maksimović „Tražim pomilovanje“(izbor)</p> <p>V. Popa „Kora“(izbor)</p> <p>V. Fokner „Buka i bijes“(roman toka svijesti)</p> <p>A. Kami „Stranac“ (filozofija u književnosti)</p> <p>A. Kami „Mit o Sizifu“ (egzistencijalizam)</p> <p>S. Beket „Čekajući Godoa“ (antidrama)</p> <p>L.Borhes „Čekanje“ (parabola, fantastični realizam)</p> <p>I. Andrić „Prokleta avlija“</p> <p>B. Pekić „Zlatno runo“ (odlomak)</p> <p>V. Šekspir „Hamlet“ (tragedija osvete)</p> <p>M. Selimović „Derviš i smrt“</p> <p>V. Desnica „Proleće Ivana Galeba“ (odlomci, roman esej)</p> <p>Jezik</p> <ul style="list-style-type: none"> - Padežni sistem - Padežna sinonimija, predložko padežne konstrukcije - Kongruencija: pojam, gramatička i semantička kongruencija - Sintaksa složene rečenice: nezavisno složene, zavisno složene rečenice - Naporedne konstrukcije - Glagolska vremena i načini 	<ul style="list-style-type: none"> - učenik je usvojio osnovna znanja i vještine, sklon pasivnom mehaničkom reprodukovanju - ispoljava teškoće u analizi činjenica i u zaključivanju - ne snalazi se u novim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - učenik je usvojio osnovna i polovinu proširenih znanja i vještina - usvojena znanja shvata i objašnjava uz pomoć nastavnika - shvata, objašnjava i povezuje uz nastavnikovu pomoć - pri zaključivanju, u novim i sličnim situacijama, treba posebno zalaganje i nastavnikovu pomoć 	<ul style="list-style-type: none"> - učenik usvojena znanja samostalno reprodukuje, lako razumije, povezuje i zaključuje - usvojena znanja shvata, povezuje i primjenjuje u istim ili sličnim situacijama - kritički analizira postojeće činjenice - ispoljava upornost i interesovanje u savlađivanju sadržaja - uočava bitno, samostalno zaključuje i reprodukuje činjenice, date definicije i zakonitosti - formuliše pravila, lako se pismeno i usmeno izražava 	<ul style="list-style-type: none"> - učenik je u cjelini usvojio proširena znanja i vještine - usvojena znanja razumije, samostalno primjenjuje u sličnim i novim situacijama - logički povezuje činjenice i pojmove - kritički rasuđuje - samostalno zaključuje, posjeduje bogat vokabular i lako se usmeno i pismeno izražava -pokazuje interesovanje za proširivanje stečenog znanja i dodatno samoobrazovanje - lako i brzo proširuju znanja bez pomoći nastavnika

STANDARDI ZNANJA ZA IV RAZRED OPŠTE GIMNAZIJE

(drugi dio)

Književnost (analiza djela) :

- B. Miljković : „ Balada “
- M. Pavlović: „ Rekvijem “
- R. Zogović: „ Instrukcija maslini “
- F. M. Dostojevski: „ Zločin i kazna “
- M. Bečković: „ Reče mi jedan čovek “
- M. Lalić: „ Lelejska gora “
- M. Bulatović: „ Crveni petao leti prema nebu “
- M. Bulgakov : „ Majstor i Margarita “
- Z. Hodžić: „ Davidova zvijezda “
- M. Pavić: „ Hazarski rečnik “

Jezik :

- negacija
- funkcionalni stilovi
- specijalni tipovi nezavisnih rečenica
- sintaksa teksta
- intelektualizacija i birokratizacija jezika
- komunikativna kohezija

Retorika

Osnovni nivo (dovoljan 2) :

- učenik je usvojio osnovna znanja i vještine, sklon pasivnom mehaničkom reprodukciji naučenog gradiva
- ispoljava teškoće u analizi činjenica i u zaključivanju
- ne snalazi se u novim situacijama

Srednji nivo (dobar 3) :

- učenik je usvojio osnovna i polovinu proširenih znanja i vještina
- usvojena znanja shvata i objašnjava uz pomoć nastavnika
- shvata, objašnjava i povezuje uz pomoć predmetnog nastavnika
- pri zaključivanju, u novim i sličnim situacijama, potrebno mu je posebno zalaganje i nastavnikova pomoć

Vrlo dobar (4) :

- učenik usvojena znanja samostalno reprodukuje, lako razumije, povezuje i zaključuje
- usvojena znanja primjenjuje u novim situacijama (istim ili sličnim)
- kritički analizira postojeće činjenice
- ispoljava upornost i interesovanje u savlađivanju sadržaja
- uočava bitno, samostalno zaključuje i reprodukuje činjenice, ponudene definicije i zakonitosti
- formuliše pravila
- lako se, pismeno i usmeno, izražava

Odličan (5) :

- učenik je u cjelini usvojio proširena znanja i vještine
- usvojena znanja razumije, samostalno primjenjuje u sličnim ili istim situacijama
- logički povezuje činjenice i pojmove
- kritički rasuđuje
- samostalno zaključuje, posjeduje bogat rječnik i lako se usmeno i pismeno izražava
- pokazuje interesovanje za proširivanje stečenog znanja i dodatno samoobrazovanje
- lako i brzo proširuje znanja bez pomoći nastavnika

ГИМНАЗИЈА „С. ШКЕРОВИЋ” - ПОДГОРИЦА

ЦРНОГОРСКИ - СРПСКИ, БОСАНСКИ, ХРВАТСКИ ЈЕЗИК

ЗА I РАЗРЕД ФИЛОЛОШКЕ ГИМНАЗИЈЕ

КРИТЕРИЈУМ ОЦЈЕЊИВАЊА

М. Перовић, проф.

Област / Тема	Основни ниво - оцјена 2	Средњи ниво - оцјена 3	Виши ниво - оцјена 4	Напредни ниво - оцјена 5
Језик – својства и функције (Језик – појам. Семиотика. Лингвистика и њене дисциплине. Одлике и функције језика)	- ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је пассивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама	- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ	- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила - на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања	- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.
Раслојавање језика (– територијално, социјално, индивидуално и функционално.	- ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је пасивном	- ученик је усвојио основна и и половину проширених знања и вјештина	- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и	- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и

<p>Језички варијетети који настају раслојавањем језика и њихове одлике)</p>	<p>запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>- усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ</p>	<p>вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p>	<p>вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.</p>
<p>Кодификација и стандардизација језика (Језичка норма – појам и врсте на свим језичким нивоима)</p>	<p>- ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у</p>	<p>- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата,</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно,</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у</p>

	анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама	објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ	лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања	сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.
Развој и врсте писма (Пиктографско, идеографско / логографско, фонетско писмо и њихове одлике)	- ученик је усвојио основна знања - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању	- ученик је усвојио основна и половину проширених знања - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи,	- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално	- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно

	- не сналази се у новим ситуацијама	апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ	објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања	ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.
Развој језика и писма на јужнословенском језичком простору до 19. вијека	- ученик је усвојио основна знања - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама	- ученик је усвојио основна и половину проширених знања - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ	- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама	- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове,

			<ul style="list-style-type: none"> - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила - на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања 	<p>самостално закључује на основу датих података и критички расуђује</p> <ul style="list-style-type: none"> - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.
<p>Класификација језика (Критеријуми класификације језика. Словенска породица језика)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички

			<p>правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p>	<p>расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.</p>
<p>Фонетика и фонологија (Систем гласова, Гласовне алтернације: консонаната – звучних : беззвучних, ненепчаних : непчаних, палатализација I,II,III, јотовање/јотација; вокала – а:ѡ, л:о, о:е, превој коријенског вокала, покретни /уметнути вокал; дисимилација и упрошћавање сугл. група; асимилација и сажимање вокала)</p> <p>Прозодија (Акцент реченице и ријечи. Природа и мјесто акцента у стандардном језику. Постакцентска дужина и њена</p>	<p>- ученик је усвојио основна знања и вјештине - склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставникову помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховању и закључивању треба посебно залагање наставника и додатну помоћ</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама,</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког</p>

<p>позиција у стандардном језику. Реченична интонација, мелодија и темпо)</p>			<p>рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p>	<p>мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијативу за проширивање стечених знања и додатно самообраз.</p>
<p>Култура усменог изражавања (Језичке норме – ортоепска, фонетска, морфолошка, синтаксичка, лексичка, стилистичка.</p> <p>Облици изражавања – дескрипција, наратив, дијалог, монолог, расправа.</p> <p>Стилови – разговорни: свакодневне комуникације и формални, научни, публицистички, административни, књижевноумјетн.)</p>	<p>- ученик има тешкоћа у усменом изражавању - не примјењује стечена знања у усменој комуникацији - не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>- ученик има тешкоћа у брзом и течном усменом изражавању - напредује у примјени стечених знања у усменој комуникацији</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања - лако се усмено</p>

			остваривању стандарда знања - лако се усмено изражава и напредује	изражава, посједује богат рјечник, текст му је садржајан и уобличен
<p>Култура писаног изражавања (Језичке норме – ортографска, фонетска, морфолошка, синтаксичка, лексичка, стилистичка.</p> <p>Облици изражавања – дескрипција, нарација, дијалог, монолог, расправа.</p> <p>Стилови – разговорни: свакодневне комуникације и формални, научни, публицистички, административни, књижевноумјетн.)</p>	- ученик има тешкоћа у писаном изражавању - не примјењује стечена знања у писаној комуникацији - не сналази се у новим ситуацијама	- ученик има тешкоћа у брзом и течном писаном изражавању - напредује у примјени стечених знања у писаној комуникацији	- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања - лако се писано изражава и напредује	- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања - лако се писано изражава, посједује богат рјечник, текст му је садржајан и уобличен

Наставник посебно прати и вреднује напредовање ученика у:

- развијању основних језичких дјелатности (слушање, говорење, читање, писање),
- усвајању и поштовању језичких норми у свим видовима комуникације, с посебном пажњом усмјереном на ортографску и, нарочито, ортоепску норму (с обзиром на дијалекатску основицу већине ученика).

У оквиру предмета прате се, развијају и вреднују вјештине **слушања, говорења, читања и писања** на лингвистичком предлошку који чине **неумјетнички текстови**.

Оцјењују се: писмени задаци (2),

домаћи задаци,

контролни задаци (најмање један током класификационог периода, а најчешће након обрађене теме),

говорни наступи,

казивање напамет научног текста,

диктат,

рад у оквиру групе.

За Актив Црногорског-српског, босанског, хрватског језика и књижевности,

М. Перовић, проф.

ГИМНАЗИЈА „С. ШКЕРОВИЋ” – ПОДГОРИЦА

ЦРНОГОРСКИ – СРПСКИ, БОСАНСКИ, ХРВАТСКИ ЈЕЗИК

ЗА II РАЗРЕД ФИЛОЛОШКЕ ГИМНАЗИЈЕ

КРИТЕРИЈУМ ОЦЈЕЊИВАЊА

Мирјана Перовић, проф.

Област / Тема	Основни ниво - оцјена 2	Средњи ниво - оцјена 3	Виши ниво - оцјена 4	Напредни ниво - оцјена 5
<p><u>ЈЕЗИЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ</u></p> <p>I Слушање, тематска и језичка анализа и самостално припремање снимљених разговора</p> <p>II Слушање, тематска и језичка анализа и самостално припремање говорених/наглас читаних/екранизованих неумјетничких текстова</p> <p>III Анализирање значаја и намјене, те самостално писање званичних и незваничних текстова (– молба, – жалба)</p> <p>IV Читање, разумијевање, анализирање и самостално писање публицистичких и научних текстова (– биографија, си-ви, – извјештај, вијест, – реферат, – есеј, – резиме, – записник, – подјетник)</p>	<p>- ученик је усвојио основна знања и вјештине</p> <p>- склон је паивном запамћивању и механичком репродуковању</p> <p>- испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању</p> <p>- не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује</p> <p>- усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставников у помоћ</p> <p>- уочава битно, а при анализи, апстраховањ у и закључивањ у треба посебно залагање наставника и додатну помоћ</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује</p> <p>- усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама</p> <p>- критички анализира постојеће чињенице и формулише правила</p> <p>-на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин</p> <p>- испољава интересовањ е и упорност у остваривању стандарда знања</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине</p> <p>- усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима</p> <p>- уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања</p> <p>- логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује</p> <p>- рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења</p> <p>- лако и брзо примјењује стечена знања</p> <p>- испољава креативну активност на већини часова</p> <p>- показује интересовање и самоиницијатив у за проширивање стечених знања и додатно самообраз.</p>
<p><u>ИСТОРИЈА ЈЕЗИКА</u></p> <p>I Еволуција језика и развој писма:</p>	<p>- ученик је усвојио основна знања и вјештине</p>	<p>- ученик је усвојио основна и и половину</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и</p>

<p>– еволуција језика, – развој писма, – писмо, – језичке појаве, – језичка конвенција, – билингвизам, мултилингвизам, диглосија</p> <p>II Историјски развој језика на нашим просторима:</p> <p>– развој језика у 19. и 20. вијеку; актуелна језичка ситуација – кодификација и стандардизација језика</p>	<p>- склон је пасивном запамћивању и механичком репродуковању у</p> <p>- испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању</p> <p>- не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>проширених знања и вјештина</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује</p> <p>- усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставников у помоћ</p> <p>- уочава битно, а при анализи, апстраховањ у и закључивањ у треба посебно залагање наставника и додатну помоћ</p>	<p>половине проширених знања и вјештина</p> <p>- усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује</p> <p>- усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама</p> <p>- критички анализира постојеће чињенице и формулише правила</p> <p>-на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин</p> <p>- испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања</p>	<p>продубљена знања и вјештине</p> <p>- усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима</p> <p>- уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања</p> <p>- логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује</p> <p>- рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења</p> <p>- лако и брзо примјењује стечена знања</p> <p>- испољава креативну активност на већини часова</p> <p>- показује интересовање и самоиницијатив у за проширивање стечених знања и додатно самообраз.</p>
<p><u>МОРФОЛОГИЈА</u></p> <p>I Морфологија као лингвистичка дисциплина</p>	<p>- ученик је усвојио основна знања и вјештине</p> <p>- склон је пасивном запамћивању</p>	<p>- ученик је усвојио основна и половину проширених знања и вјештина</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине</p>

<p>II Језичке јединице:</p> <p>морфем : морф : аломорф</p> <p>III Врсте морфема:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коријенска морфема, – афикси: префикси, суфикси, инфикси, и наставци за облик <p>IV Врсте ријечи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – класификација, – морфолошке категорије, – синтактичке функције, – суплетивизам 	<p>и механичком репродуковањ у</p> <ul style="list-style-type: none"> - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, у њиховом уопштавању и закључивању - не сналази се у новим ситуацијама 	<ul style="list-style-type: none"> - усвојена знања самостално репродукује - усвојена знања схвата, објашњава и повезује уз наставников у помоћ - уочава битно, а при анализи, апстраховањ у и закључивањ у треба посебно залагање наставника и додатну помоћ 	<p>вјештина</p> <ul style="list-style-type: none"> - усвојена знања самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања 	<ul style="list-style-type: none"> - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - уочава битно, лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања - логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује на основу датих података и критички расуђује - рјешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења - лако и брзо примјењује стечена знања - испољава креативну активност на већини часова - показује интересовање и самоиницијатив у за проширивање стечених знања и додатно самообраз.
<p><u>КУЛТУРА УСМЕНОГ ИЗРАЖАВАЊА</u></p> <p>I Језичке норме:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ортоепска, – фонетска, – морфолошка, – синтактичка, – лексичка, – стилистичка 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик има тешкоћа у усменом изражавању - не примјењује стечена знања у усменој комуникацији - не сналази се 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик има тешкоћа у брзом и течном усменом изражавању - напредује у примјени стечених знања у 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и вјештина - усвојена знања 	<ul style="list-style-type: none"> - ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине - усвојена знања самостално репродукује,

<p>II Облици изражавања: – дескрипција, – наратив, – дијалог, – монолог, – расправа</p> <p>III Функционално раслојавање језика: стилови.</p> <p>Врсте неумјетничких текстова:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговорни стил: свакодневне комуникације и формални: <ul style="list-style-type: none"> – говор, – разговор, – преговор; – подјетник • научни: <ul style="list-style-type: none"> – биографија, – есеј, – реферат, – резиме • публицистички: <ul style="list-style-type: none"> – вијест, – извјештај • административни: – молба, <ul style="list-style-type: none"> – жалба, – записник, – си-ви/биографија • књижевноумјетн.: <ul style="list-style-type: none"> – биографија – есеј 	<p>у новим ситуацијама</p>	<p>усменој комуникацији</p>	<p>самостално репродукује, уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања - лако се усмено изражава и напредује</p>	<p>уочава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања - лако се усмено изражава, посједује богат рјечник, текст му је садржајан и уобличен</p>
<p><u>КУЛТУРА ПИСАНОГ ИЗРАЖАВАЊА</u></p> <p>I Језичке норме:</p> <p>– ортографска,</p>	<p>– ученик има тешкоћа у писаном изражавању - не примјењује стечена знања</p>	<p>– ученик има тешкоћа у брзом и течно писаном изражавању - напредује у</p>	<p>- ученик је усвојио основна и више од половине проширених знања и</p>	<p>- ученик је у цјелини усвојио основна, проширена и продубљена знања и вјештине</p>

<p>– фонетска, – морфолошка, – синтактичка, – лексичка, – стилистичка</p> <p>II Облици изражавања:</p> <p>– дескрипција, – наратив, – дијалог, – монолог, – расправа</p> <p>III Функционално раслојавање језика: стилови.</p> <p>Врсте неумјетничких текстова:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговорни стил: свакодневне комуникације и формални: <ul style="list-style-type: none"> – говор, – разговор, – преговор; – подсјетник • научни: <ul style="list-style-type: none"> – биографија, – есеј, – реферат, – резиме • публицистички: <ul style="list-style-type: none"> – вијест, – извјештај • административни: <ul style="list-style-type: none"> – молба, – жалба, – записник, 	<p>у писаној комуникацији - не сналази се у новим ситуацијама</p>	<p>примјени стечених знања у писаној комуникацији и</p>	<p>вјештина - усвојена знања самостално репродукује, учава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања схвата, самостално објашњава, повезује и примјењује у истим и сличним ситуацијама - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања - лако се писано изражава и напредује</p>	<p>- усвојена знања самостално репродукује, учава битно, лако разумије, повезује и закључује - усвојена знања разумије и самостално примјењује у сличним и новим околностима - критички анализира постојеће чињенице и формулише правила -на већини часова испољава активности у идејама, рјешењима на нов начин - испољава интересовање и упорност у остваривању стандарда знања - лако се писано изражава, посједује богат рјечник, текст му је садржајан и уобличен</p>
---	---	---	---	--

<p>– си-ви/ биографија</p> <ul style="list-style-type: none"> • књижевноумјетн.: <ul style="list-style-type: none"> – биографија – есеј 				
---	--	--	--	--

Наставник посебно прати и вреднује напредовање ученика у:

- развијању основних језичких дјелатности (слушање, говорење, читање, писање),
- усвајању и поштовању језичких норми у свим видовима комуникације, с посебном пажњом усмјереном на ортографску и, нарочито, ортоепску норму (с обзиром на дијалекатску основицу већине ученика).

У оквиру предмета прате се, развијају и вреднују вјештине **слушања, говорења, читања и писања** на лингвистичком предлошку који чине **неумјетнички текстови**.

Оцјењују се: писмени задаци (2),

домаћи задаци: – током наставне године,

– реферати/семинарски радови на изабрану тему из језика

(током љетњег распуста)

контролни задаци (најмање један током класификационог периода, а најчешће након обрађене теме),

говорни наступи,

казивање напамет наученог текста,

диктат,

рад у оквиру групе.

За Актив Црногорског-српског, босанског, хрватског језика и књижевности,

М. Перовић, проф.